

ସକାମଶିବପୂଜା ।

ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ରଥଙ୍କ ଦ୍ଵାରା

ପ୍ରଥମବାର

ପ୍ରକାଶିତ ।

ଅରୁଣୋଦୟ ସନ୍ଥାଳପୁର ମେସିନ୍‌ପ୍ରେସ୍

ମୁଦ୍ରିତ ।

ଶିବ

ଶିବ

CUTTACK

Printed by N. N. Sahoo
at the Arunodaya Press.
1909.

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୯ ଦୁଇଅଣା ।

ସକାମଶିବପୂଜା ।

ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ରଥଙ୍କ ଦ୍ଵାରା

ପ୍ରଥମବାର

ପ୍ରକାଶିତ ।

ଅରୁଣୋଦୟ ସାହିତ୍ୟପୁର ମେସିନ୍‌ସନ୍ସ

ମୁଦ୍ରା ।

ଶିବ

ଶିବ

CUTTACK

Printed by N. N. Sahoo
at the Arunodoya Press.
1909.

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୪ ଦୁଇଅଣା ।

ସଦାମ ଦେବପୁରୀ

ସୂଚିପତ୍ର ।

ବସନ୍ତ	ପୃଷ୍ଠା	ବସନ୍ତ	ପୃଷ୍ଠା
ଋଷଭପତି ତାମ୍ରା	୧	ଦୁଃଶଳାସ ତାମ୍ରା	୫
ରାଜାପ୍ରାପ୍ତି ଓ ରାଜାବୃତ୍ତି ତାମ୍ରା	୨	ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖପ୍ରାପ୍ତି	୬
ଧନାୟୁର ଅୟୁର୍ବୃତ୍ତି	୩	ସନ୍ତତି ବୃତ୍ତି	୭
ସୁଖ ତାମ୍ରା	୪	ସୁଖପ୍ରାପ୍ତି	୮
ଭୂକ୍ତିମୁକ୍ତି ତାମ୍ରା	୫	ଧର୍ମ ଅର୍ଥପ୍ରାପ୍ତି	୯
ପ୍ରତାପବୃତ୍ତି	୬	ପ୍ରଭୁର ମୁଦ୍ରା	୧୦
ସନ୍ତାନାୟ	୭	ଜ୍ଞାନସୁଖ	୧୧
ସେନ ଭୂତାତନ ତାମ୍ରା	୮	ଭୂରାଶାନ୍ତ	୧୨
ଭୂଷଣପ୍ରାପ୍ତି	୯	ବଶ ବୃତ୍ତି	୧୩
ବଦନପ୍ରାପ୍ତି	୧୦	ପ୍ରମେଦ ସେନାଶାନ୍ତ	୧୪
ବସୁଧାବ	୧୧	ବୃତ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତି	୧୫
ମୁକ୍ତି	୧୨	ସେନବୃତ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତି	୧୬
ଶଶୋର ପ୍ରାପ୍ତି	୧୩	ସନ୍ତ ସନ୍ତାପ	୧୭
ଅନ୍ତବୃତ୍ତି	୧୪	କଳହ ନାଶ	୧୮
ବସୁବୃତ୍ତି	୧୫	ସନ୍ତବଶ ନାଶନ	୧୯
ମନର ନିମିତ୍ତପ୍ରାପ୍ତି	୧୬	ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦାଶ୍ୱେନପ୍ରାପ୍ତି	୨୦
ମୋକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତି	୧୭	ମୋକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତି	୨୧
ସନ୍ତର ଅୟୁନାୟ	୧୮	ଶିବପୁରୀର ସାମଗ୍ରୀ	୨୨
ଧାନ୍ୟ ବୃତ୍ତି	୧୯	ଅର୍ଘ୍ୟବରଣ ବ୍ୟ	୨୩
ଶିବପ୍ରାପ୍ତି	୨୦	କାଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ	୨୪
ପଦ୍ମବନ୍ତ ପାପନାଶ	୨୧	ଦେଶସ୍ଥାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ	୨୫

ବସୟ	ପୃଷ୍ଠା	ବସୟ	ପୃଷ୍ଠା
ମଣ୍ଡପରଚଳା ପ୍ରାରମ୍ଭ	୧୫	ଧାନ	୨୯
ମଣ୍ଡପ ସଂସ୍କାର	୧୮	ଲିଙ୍ଗାଷ୍ଟ୍ରକ	୩୦
ଅସକ ସଂସ୍କାର	୧୯	ଲିଙ୍ଗସ୍ଥାନ	୩୧
ଉପବେଶନ ମନ୍ତ୍ର	୨୦	ବୋଉବୋପରୁ ପୂଜା	୩୨
ବୁଦ୍ଧପୁଣ୍ୟ	୨୧	ଅବରଣ ପୂଜାପ୍ରକାର	୩୩
ବିକ୍ଷୋଧନ	୨୨	ବଳବାନ	୩୪
ଗାର୍ଥବାଦନ	୨୩	ସ୍ତୋତ୍ର	୩୫
ବିଗ୍ରହନ	୨୪	ମୂଳମନ୍ତ୍ର ଜପବିଧି	୩୬
ଦୀପପୂଜା	୨୫	ହୋମବିଧି	୩୭
ରତ୍ନପୂଜା	୨୬	ଚର୍ଯ୍ୟାଗ ବିଧି	୩୮
ନିଆସ ବିଧି	୨୭	ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ଦାନ	୩୯
ଧାନ	୨୮	ଶିବସ୍ତବ	୪୦
ଲିଙ୍ଗ ସଂସ୍କାର	୨୯	ପ୍ରବର୍ତ୍ତନା	୪୧
ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଧି	୩୦	ସ୍ତୁତି	୪୨
ପ୍ରାର୍ଥନା ମନ୍ତ୍ର	୩୧	ବସନ୍ତନ	୪୩

ସକାମ ଶିବପୂଜା ।

ନାରଦ ଉବାଚ ।

ଧର୍ମାର୍ଥ କାମମୋକ୍ଷଣାଂ ସାଧନଂ ପରମଂ ହୃତଂ ।

ସର୍ବଂ କଥୟ ମେ ଶମ୍ଭୋ କଲୌ ସର୍ବାନ୍ତ ସୈଦିତଂ । ୧ ।

ଅର୍ଥ—ନାରଦ କହଲେ ହେ ଶମ୍ଭୋ ଏହି କଳୟୁଗରେ ସମସ୍ତ
ସୈଦିପ୍ରଦ ଓ ଧର୍ମ ଅର୍ଥ କାମ ମୋକ୍ଷର ସାଧନକାରୀ ଏବଂ ହୃତକର
କହସ୍ୟ ଯଦ ଥାଏ ତାହା କହନ୍ତୁ । ୧ ।

ଭଞ୍ଜର ଉବାଚ ।

ଶୃଣୁ ନାରଦ ବନ୍ଧ୍ୟାମି ଶିବପୂଜାବିଧାନକଂ ।

ଯସ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନମାହେନ ସର୍ବସିଦ୍ଧିଂ ଲଭେନ୍ନରଃ । ୨ ।

ଅର୍ଥ—ଭଞ୍ଜର କହଲେ ହେ ନାରଦ ଶିବ ପୂଜାର ବିଧାନ
କହୁଅଛି ଶୁଣ । ଯାହାର ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାତ୍ରେ ମନୁଷ୍ୟ ସକଳ ସିଦ୍ଧି
ଲାଭକରେ । ୨ ।

ଶୁକଂ ମୃଦଂ ସମାମାୟ ପୁନଃ ଶୋଧ୍ୟ ବିଶେଷତଃ ।

ଲିଙ୍ଗାବାରଂ ତତଃ କୁର୍ଯ୍ୟାଦ୍ ଯଥୋକ୍ତ ବଧନା ପୁମାନ୍ । ୩

ଅର୍ଥ—ଶୁକମୃଦିକା ଅତି ତାକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ପୋଛି ତହିଁରୁ
କୁଟା କାଟି ବାହାର କରିଦେଇ ଲିଙ୍ଗ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିବ । ୩ ।

ଝୁଳିସ୍ବେତ ପୁବଧାନେନ ଲିଙ୍ଗଂ ପାଥ୍ୟିକମୁତ୍ତମଂ ।

ଅଗ୍ରଣ୍ଡଂ କାରୟେ ଦ୍ବୟହାଦ୍ ବନ୍ଧ୍ୟମାଶୈଷ୍ଠ ନାମଭଃ । ୪ ।

ଅର୍ଥ—ସେହି ଉତ୍ତମ ପାଥ୍ୟିକ ଲିଙ୍ଗକୁ ଅଗ୍ରଣ୍ଡ କରି ଗଢ଼ି ଉତ୍ତମ
ବଧରେ ପୂଜା କରିବ । ଗଢ଼ିବା ମନ୍ତ୍ର ଓ ପଞ୍ଚାମୃତ ଅମରେ
କହନ୍ତୁ । ୪ ।

ମୁବାହରଣଂ ହରଣଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଧ୍ୟାନମେବ ଚ ।

ପ୍ରାସନଂ ପୂଜନଂ ଚୈବ କ୍ଷମସ୍ତେଷା ବିସର୍ଜନଂ । * ।

ହରେ ମହେଶ୍ୱର ଚୈବ ଶୁଭପାତଃ ପିନାକଧୃକ୍ ।

ଶିବଃ ପଶୁପତିଚୈବ ମହାଦେବୋ ଦ୍ୟୁନୁକ୍ରମାତ୍ । ୬ ।

ଅର୍ଥ—ହର ନାମଧର ମୂର୍ତ୍ତିବା ଅଶିବ, ମହେଶ୍ୱର ନାମଧର
ଗତିବ, ଶୁଭପାତି ନାମଧର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରା ବଳିବ, ପିନାକଧୃକ୍ ନାମଧର
ଧ୍ୟାନ କରିବ, ଶିବ ନାମରେ ପ୍ରାସନ, ପଶୁପତି ନାମରେ ପୂଜନ, ଓ
ମହାଦେବ ନାମଧର କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ । * । ୬ ।

ଏକମର୍ଚ୍ଚସୂତଃ ପୁଂସଃ ପାର୍ଥବ ଲିଙ୍ଗମୂର୍ତ୍ତମ୍ ।

ମାସତସ୍ତେଷା ପିତ୍ତିଃ ସ୍ୟାନ୍ନାଶ କାର୍ଯ୍ୟାବିରୂପଣା । ୭ ।

ଅର୍ଥ—ହେ ନାରଦ ଏହିପରି ଉତ୍ତମ ପାର୍ଥବ ଲିଙ୍ଗପୂଜା କରୁ-
ଥିବା ପୁରୁଷର ଭିନ୍ନମାସରେ ପଳପିତ୍ତି ହୁଏ, ଏଥିରେ ବହୁମାତ୍ର
ସମୟ ନାହିଁ । ୭ ।

ନାରଦ ଉବାଚ ।

କେନ ବା ପୂଜ୍ୟତେ ଦେବଃ ପଦାର୍ଥେଣ ବିଶେଷତଃ ।

କେନ ବା ବଧନା ତଦ୍ୱି ସ୍ତସ୍ମାତ୍ ପିତ୍ତିଂ ଲଭେନ୍ନରଃ । ୮ ।

ଅର୍ଥ—ନାରଦ କହିଲେ ଚ ଚ ବିଶେଷ ପଦାର୍ଥରେ ମହାଦେବ-
ଙ୍କର ପୂଜାହୁଏ ବା କେଉଁ ବସ୍ତୁରେ ପୂଜାକଲେ ନର ପିତ୍ତି ଲଭକରେ
ତାହା କହନ୍ତୁ । ୮ ।

ଭସ୍ମର ଉବାଚ ।

କମଳିକିଳ୍ବପତ୍ତୈସ୍ତ ଶତପତ୍ତୈସ୍ତଥା ପୁନ୍ନଃ ।

ଶଙ୍ଖୀପୁଷ୍ପେ ପ୍ରଥା ଦେବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାମୋ ରବେଦ୍ୱଦା । ୯ ।

ଅର୍ଥ—ଭସ୍ମର କହିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀବାମନାକାଶ ମନୁଷ୍ୟ କମଳ ବିଲ୍ୱ-
ପତ୍ର, ଶତଦଳ ପଦ୍ମ ଓ ଶଙ୍ଖୀ ପୁଷ୍ପରେ ମହାଦେବଙ୍କୁ ପୂଜାକରିବ ଶଙ୍ଖୀ ପୁଷ୍ପ
ଅର୍ଥାତ୍ ଶଙ୍ଖ ଅକାର ଯେଉଁପୂର ହୁଏ ତାହାର ଅପର ନାମ ଶଙ୍ଖାହୁଳୀ ।

ଏତେଷୁ ଲକ୍ଷସଂଖ୍ୟାଦି ଲକ୍ଷ୍ୟାଂଶାଦି ସଂଖ୍ୟାଃ । ୧୦ ।

ଅର୍ଥ—ଦେ ନାଭଦ ଏହି ସବୁ ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟରୁ ଯେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାଦେଇ ପୂଜାକଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଲକ୍ଷୀ ପ୍ରାପ୍ତହେବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ୧୦ ।

ଅୟୁଃକାମୋ ରବେଦ୍‌ଯୋଗେ ଦୃଶ୍ୟାଃ ପୂଜନଂ ଚରେତ୍ । ୧୧ ।

ଅର୍ଥ—ଦେ ରବିସତ୍ତ୍ୱମ ଅୟୁର୍ବିକାମୀ ନର ଲକ୍ଷ ପରିମିତ ଦୃଶ୍ୟାକାଞ୍ଚରେ ମହାଦେବଙ୍କ ପୂଜା କରିବ । ୧୧ ।

ପୁତ୍ରକାମୋ ରବେଦ୍‌ଯୁ ଧର୍ମଃ କୁସୁମେନିର୍ଭରଃ ।

ରକ୍ତଦଣ୍ଡଃ ଧର୍ମଃ ପୂଜନେ ଶୁଭଃ ସୁତଃ । ୧୨ ।

ଅର୍ଥ—ପୁତ୍ରକାମୀ ମାନବ ଧର୍ମପୁଲକରେ ପୂଜା କରିବ । ଚନ୍ଦ୍ର ଯେଉଁ ଧର୍ମପୁଲକ ନାହିଁ ରକ୍ତଦଣ୍ଡୀ ହୋଇଥିବ ସେଥିରେ ପୂଜା କଲେ ଶିବ ବଶେଷ ଶୁଭଦାୟକ ହୁଅନ୍ତି । ୧୨ ।

ଅଗସ୍ତି ଧୃଷ୍ଣେୟଃ ଚକ୍ରଂ ବି କପୁଳଂ ଶଶଃ । ୧୩ ।

ଅର୍ଥ—ବସୁଧସ୍ତକାମୀ ମନୁଷ୍ୟ ଅଗସ୍ତିକୃଷ୍ଣମରେ ପୂଜା କରିବ । ୧୩ ।

ଭୁକ୍ତି ମୁକ୍ତିଫଳଂ ଚକ୍ରଂ କୁଳଶୀ ପୂଜନଂ ଚରେତ୍ । ୧୪ ।

ଅର୍ଥ—ଭୋଗ ଅଭି ମୋକ୍ଷ କାମୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଲକ୍ଷ ପରିମିତ କୁଳଶୀ ପକ୍ଷରେ ପୂଜାକଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଭୁକ୍ତି ମୁକ୍ତି ଫଳ ଲଭ କରିବ । ୧୪ ।

ଅର୍ଦ୍ଧପୁଷ୍ପେଃ ପ୍ରତାପଃ କୁକୁବଦ୍ଧାରବେସ୍ତଥା ।

ଜବାକୁସୁମପୂଜା କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ମୁକୁତା ସୁତା । ୧୫ ।

ଅର୍ଥ—ଦେ ନାଭଦ ଅର୍ଦ୍ଧ ପୁଷ୍ପରେ ପୂଜାକଲେ ପ୍ରତାପ ବଢ଼େ । କୁକୁ-ଅର୍ଥାତ୍ ଗୋଟିଏ ସୁଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ, ଚମ୍ପା, ଅଶୋକ, ବା ସେବଣ ପୁଷ୍ପରୁ ଗୋଟିଏ ଦେଇ ପୂଜାକଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତାପ ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ । କମ୍ପା ବଦ୍ଧାର ଅର୍ଥାତ୍ ଯେତେବେଳେ ପୂଜା କଲେ ମଧ୍ୟ ବଶେଷ ପ୍ରତାପ ବଢ଼େ । ଅଭି ଜବାପୁଷ୍ପରେ ପୂଜାକଲେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣାୟ ହୁଏ । ୧୫ ।

ସେବୋତ୍ତାଟକବାମୋହୁ କରବାସଣି ବା ଦରେହୁ ।

ବନ୍ଧୁକୈର୍ତ୍ତୁଷଣାବାପ୍ତି ଗୀତ୍ୟା ବାହନସମ୍ବଦଃ । ୧୬ ।

ଅର୍ଥ—ସେବଉତ୍ତାଟକବାମନାବାସ୍ୟ ମାନବ କରବାସପୁଷ୍ପରେ
ପୂଜା କରବ । ଅନ୍ଧ ବନ୍ଧୁକ ପୁଷ୍ପରେ ପୂଜା କଲେ ଅଳଙ୍କାର ମିଳେ ।
ଜାଲ ଓ ମାଲଗ ପୁଷ୍ପରେ ପୂଜାକଲେ ବାହନ ମିଳେ । ୧୬ ।

ଅତସୀ ଭୃଷ୍ମମୈରେବ ବଞ୍ଚୁବହ୍ନିବତାମୈଶ୍ଵର ।

ଶମୀପଦୈସ୍ତଥାମୁକ୍ତିଃ ପ୍ରାପ୍ୟତେ ପୁରୁଷେଣ ଚ । ୧୭ ।

ଅର୍ଥ—ଅତସୀ ଭୃଷ୍ମମରେ ଶିବପୂଜା କଲେ ବଞ୍ଚୁବକ୍ତି ଲଭକରେ
ଅନ୍ଧ ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ଶମୀପଦରେ ଶିବ ପୂଜାକରେ ସେ ମୁକ୍ତିଲଭ
କରେ । ୧୭ ।

ମଞ୍ଜିବାଭୃଷ୍ମମୈର୍ଦେବଃ ଶ୍ରେୟଂ ଶୁଭଚରଂ ଶିବଃ ।

ଯୁଷ୍ମଦା ଭୃଷ୍ମମୈଃ ଶସ୍ୟଂ ଶୁଦ୍ରଂ ନୈବ ବମୁଷ୍ମତି । ୧୮ ।

ଅର୍ଥ—ମଞ୍ଜିପୁଲରେ ଶିବ ପୂଜାକଲେ ଶୁଭଚର ଲକ୍ଷୀ ମିଳେ ।
ଯୁଦ୍ଧ ପୁଷ୍ପରେ ପୂଜାକଲେ ଆଜ୍ୟାଦ ଶସ୍ୟରେ ଶୁଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣହୁଏ । ୧୮ ।

ବଞ୍ଚିବାରେ ପ୍ରଥାବଦ୍ଧ ସମ୍ପତ୍ତିର୍ଜାୟତେ ନୂଣାଂ ।

ନିର୍ବୁଣ୍ଡୀ ଭୃଷ୍ମମୈର୍ଲୋକେ ମନୋ ନିର୍ମଳତାଂ ବ୍ରହ୍ମେତ୍ । ୧୯ ।

ଅର୍ଥ—ବଞ୍ଚିବାର ଅର୍ଥାତ୍ ସୁନାସ୍ତା ପୁଲରେ ପୂଜାକଲେ ବହୁତ
ବଦ୍ଧ ଲଭହୁଏ । ନିର୍ବୁଣ୍ଡୀ ପୁଲରେ ପୂଜାକଲେ ସର୍ବାଦା ମନ ନିର୍ମଳ
ରହେ । ୧୯ ।

ଯଦ୍ ଭୃଷ୍ମମୈଷ୍ଠ ବନ୍ଦ୍ୟେତ ଚର୍ଚ୍ଚିବ ଶିବବହ୍ନିଂ ।

ଚମ୍ପକଂ କେତକଂ ହୃଦ୍ଵା ଅନ୍ୟତ୍ ସର୍ବଂ ଶିବାର୍ପୟେତ୍ । ୨୦ ।

ଅର୍ଥ—ଯେବେ ଏସବୁ ପୁଲ ନ ମିଳେ ତେବେ ଖୋ ଓ କେତକୀ
ପୁଲକୁ ଶୁଦ୍ଧ ସେ ବୌଦ୍ଧସି ପୁଲରେ ଶିବପୂଜା କରବ ।

ପୁଷ୍ପାଣି ଭଲଜାତାନି ମୁକ୍ତିଦାନି ନ ସଂଶୟା ।

ସୁଜିବା ଭୃଷ୍ମମାନଦ୍ଵା ସର୍ବଶାଂ ମୁଦୁ୍ୟଦାନି ଚ । ୨୦ ।

ଅର୍ଥ— ଭକ୍ତ ପୁଣ୍ୟରେ ଶିବପୂଜା କଲେ ନିଶ୍ଚୟ ମୁକ୍ତିଲାଭ ହେବ
ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଅତ୍ତ ସ୍ଵରୂପରେ ଶିବପୂଜା କଲେ ଶକ୍ତି
ନାଶହେବ ଏ ନିଶ୍ଚୟ । ୨୦ ।

ଅତଃପରଂ ତୁ ଧ୍ୟାୟନ୍ତାଂ ପରାଂମେ ଶୁଣୁ ସତ୍ତ୍ଵମ ।

ଚକ୍ରାଳାୟେପଶେ ନୃଣାଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀବୃଦ୍ଧିଃ ପ୍ରଜାୟତେ । ୨୧ ।

ଅର୍ଥ—ହେ ସତ୍ତ୍ଵମ ନାରଦ ଏବେ ଧ୍ୟାନମାନଙ୍କର ପର ଶୁଣ ।
ଶିବଙ୍କଠାରେ ଚକ୍ରାଳ ଅର୍ପଣ କଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୃଦ୍ଧିହୁଏ । ୨୧

ସତ୍ତ୍ଵେନୈବ ତୁ ପ୍ରସ୍ତାନାଂ ତଦର୍ଦ୍ଦେନ ତଥା ପୁନଃ ।

ପରାହୁୟଂ ତଥା ଚକ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମୀମାନମୁଦାହୃତଂ । ୨୨ ।

ଅର୍ଥ—ଚକ୍ରାଳର ଲକ୍ଷ୍ମୀସଂଖ୍ୟା ଏହି ପରିହୁଏ ଯଥା—ହେ ଅତ୍ତ
ଭକ୍ତପ୍ରସ୍ତର ସାଙ୍ଗେ ଚକ୍ରାଳ କେଲେ ଏକ ପରିମାଣ ହେଲା ଏହିପରି
ଲକ୍ଷ୍ମୀସଂଖ୍ୟା ଚକ୍ରାଳର ହୁଏ । ୨୨ ।

ପୂଜା ରୁଦ୍ରବିଧାନେନ କୃତ୍ଵା ବନ୍ଧୁଃ ସୁସୁନ୍ଦରଂ ।

ଶିବୋପରି ନ୍ୟସେତ୍ତୁଃ ଚକ୍ରାଳାର୍ପଣମୁତ୍ତମଂ । ୨୩ ।

ଅର୍ଥ—ଶିବଙ୍କର ପୂଜାବିଧିଅନୁସାରେ ପୂଜାକରି ତାହାଙ୍କ
ଉପରେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରେଣୀ ନୂତନ ବନ୍ଧୁ ନ୍ୟସକରି ତାଉପରେ
ଚକ୍ରାଳ ଅର୍ପଣ କରିବ । ୨୩ ।

ଉପରି ଶ୍ରୀପଦଂ ଲେଖ୍ୟଂ ଗଜପୁଷ୍ପାଦିଭସ୍ତୁତା ।

ଭିଳାନାଂ ଚ ତଥା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହାପାତକନାଶକଂ । ୨୪ ।

ଅର୍ଥ—ଚକ୍ରାଳର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରୀପଦ ରଖି ବସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ଗଜପୁଷ୍ପ
ଧୂପାଦି ଦେଇ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ପ୍ରସ୍ତରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭକ୍ତ ତଡ଼ାଇଲେ ନିଶ୍ଚୟ ମହା
ପାତକ ନାଶହେବ । ୨୪ ।

ଏକାଦଶପଲେନୈବ ଲକ୍ଷ୍ମୀମାନମୁଦାହୃତଂ ।

ମହାପାତକଜଂ ତୁଂଶଂ ନଶ୍ୟନ୍ତି ଚକ୍ରାଳାହୁବ । ୨୫ ।

ଅର୍ଥ—ଏକାଦଶ ପଲ ପରିମାଣରେ ଭକ୍ତର ଲକ୍ଷ୍ମୀସଂଖ୍ୟା ହୁଏ ।

ଏହି ବୃକ୍ଷରେ ଭିନ୍ନ ଚଢ଼ାଇଲେ ମହା ପାତକ ଜନିତ ଦୁଃଖ ତକ୍ଷଣାତ୍
ନଷ୍ଟହେବ ଏହା ନିଶ୍ଚୟ । ୧୫ ।

ଯଦପୂଜା ତଥା ପ୍ରୋକ୍ତା ଲକ୍ଷେଣ ପରମା ଶୁଭା ।

ପ୍ରସ୍ଥାନାମଦ୍ୱୟଂ ଶୈବ ପ୍ରସ୍ତାବି ସମ୍ଭବଂ ପୁନଃ ।

ପରଦୃଷ୍ଟୃତଂ ତତ ମାଦମେତତ୍ ପ୍ରସ୍ତବଂ । ୧୬ ।

ଅର୍ଥ—ସେହିପରି ସାବେ ଅଠପ୍ରସ୍ତ ଯଦ ସହଚରେ ଦୁଇପଲ ଯଦ
ସଯୋଗ କଲେ ଏକ ପରିମାଣ ହୁଏ । ଏହି ବୃକ୍ଷରେ ଲକ୍ଷ ଯଦ
ଚଢ଼ାଇଲେ ସର୍ବସୁଖ ଲଭିବରେ । ୧୬ ।

ଯଦପୂଜା ତଥା ପ୍ରୋକ୍ତା ସ୍ବର୍ଗେ ସୁଖବଦ୍ଧିନୀ ।

ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଂ ବ୍ରାହ୍ମଣାଣାଂ ବର୍ତ୍ତବ୍ୟଂ ପଲ ମୀପୁନା । ୧୭ ।

ଅର୍ଥ—ଯେଉଁ ଯଦପୂଜାର ବ୍ୟାଧାନ କହୁଲୁ ଏହି ବୃକ୍ଷରେ ଯଦ
ହାସ ଶିବପୂଜାକଲେ ସ୍ବର୍ଗସୁଖ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୁଏ । ଅତି ପୂର୍ଣ୍ଣପଲ-
କାମୀଜନ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସହଚ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟ ବ୍ରତ କରିବ । ୧୭ ।

ଗୋଧୂମାଳାଂ ତଥାପୂଜା ପ୍ରସସ୍ତା ରୁଚିଷତ୍ସମ ।

ସନ୍ତୁଳବୀର୍ବସ୍ବେତ୍ସାପି ଯଦ ଲକ୍ଷାବଧିଃ କୃତା । ୧୮ ।

ଅର୍ଥ—ହେ ରୁଚିଷତ୍ସମ ସେହିପରି ଲକ୍ଷାବଧି ଗବମରେ ଶିବପୂଜା
କଲେ ସନ୍ତୁଳବୁଦ୍ଧି ହୁଏ । ୧୮ ।

ଦ୍ରୋଣାକୈଳ ଭବେତ୍ସ୍ବଂ ଉଧାନଂ ଉଧପୂର୍ବଂ ।

ପୁନସ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣାଣାଂ ହି ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଂ ଭବେଦତ୍ । ୧୯ ।

ଅର୍ଥ—ଅର୍ଦ୍ଧଦ୍ରୋଣ ଗବମରେ ଏକ ପରିମାଣ ହୁଏ । ଏହି ପରି-
ମାଣ ଲକ୍ଷସଂଖ୍ୟାବୃକ୍ଷରେ ପୂଜା କରିବ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସହଚ ଅପେ
ପ୍ରାଜାପତ୍ୟ ବ୍ରତ କରିବ । ୧୯ ।

ମୁଦ୍ଗାଳାଂ ପୁନଳାଦେବ ଶିବୋଯତ୍ତତ୍ କୈ ସୁଖଂ । ୨୦ ।

ଅର୍ଥ—ମୁଗଲେ ମୂଳାକଲେ ଶିବ ନିଶ୍ଚୟ ସୁଖ ପ୍ରଦାନ କରିବ ।

ପ୍ରସ୍ଥାନଂ ସପ୍ତଦେନୈକ ପ୍ରସ୍ଥାଦୈନି ତଥା ସୁନଃ ।

ପଳହସ୍ପୟଦେନୈକ ଲକ୍ଷମେବଂ ବହୁର୍ଭାଃ । ୩୧ ।

ଅର୍ଥ—ସାତ୍ତେ ସାତପ୍ରସ୍ଥରେ ଦୁଇପଲ ଯୋଗକରେ ଏକ ହୁଏ ।
ଏହୁପରମାଣରେ ମୁଦୁର ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାକୁ ପଣ୍ଡିତମାନେ ବହୁଅଛନ୍ତି ।

ମାତାଶଂ ଚ ତଥା ପ୍ରୋକ୍ତା ସ୍ୱେଦନାଂ ବସେତି ସା ।

ପ୍ରସ୍ଥାନାମଷ୍ଟଦେନୈକ ଲକ୍ଷମେବଂ ସୁସ୍ୱଚନୈଃ । ୩୨ ।

ଅର୍ଥ—ଏହୁପର ବ୍ରାହ୍ମରେ ପୂଜାକରେ ସବାସେବ ନାଶହୁଏ ।
କିନ୍ତୁ ଅଠପ୍ରସ୍ଥରେ ଲକ୍ଷପରମେବ ହୁଏ ଏହା ପ୍ରାଚୀନ ମତ । ୩୨ ।

ପ୍ରିୟଙ୍ଗୁ ପୂଜନଂ ଦେବ ସର୍ବାଞ୍ଚସ୍ତେ ପରମୁକ୍ତ ।

ଧର୍ମାର୍ଥବର୍ଦ୍ଧନାୟୈବ ପୂଜା ସର୍ବାସୁଖାଦତ୍ତା । ୩୩ ।

ଅର୍ଥ—ପ୍ରିୟଙ୍ଗୁ ଧାନ୍ୟରେ ସର୍ବାଞ୍ଚସ୍ତେ ପରମୁକ୍ତ ଶିବକୁ ପୂଜାକରେ
ଧର୍ମ ଓ ଅର୍ଥର ବୃଦ୍ଧିହୁଏ ଆଉ ସମସ୍ତ ସୁଖଟିକେ । ୩୩ ।

ପ୍ରସ୍ଥମେବଂ ଚ ଯଥୋକ୍ତଂ ଲକ୍ଷମେବଂ ସୁସ୍ୱଚନୈଃ ।

ବୁଦ୍ଧିଭେଜନଂ ତଥା ପ୍ରୋକ୍ତମର୍ଚ୍ଚାଶଂ ସଂଖ୍ୟାୟା ମୁନେ । ୩୪ ।

ଅର୍ଥ—ଯାହାକି ଏକ ପ୍ରସ୍ଥର ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା ପରମାଣ କୁହାଯାଇଅଛି
ଆଉ ମଧ୍ୟ ସୁସ୍ୱଚନ ପରମାଣ ଯାହାକି କୁହାଯାଇଅଛି ଏ ସବୁ ହାବଣ
ପରମେବ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଭୋଜନ କରିଦେବ । ୩୪

ସ୍ୱଚ୍ଛିଦ୍ରାପୂଜନଂ ତସ୍ୟ ଶହୋମୃତ୍ୟୁବରଂ ସ୍ମୃତଂ ।

ପ୍ରସ୍ତେନ ପଲୟୁକ୍ତେନ ଲକ୍ଷମେବଂ ତଥା ସ୍ମୃତଂ । ୩୫ ।

ଅର୍ଥ—ସ୍ୱଚ୍ଛିଦ୍ରାରେ ପୂଜାକରେ ଯେ ଶହର ମୃତ୍ୟୁହୁଏ ଏ ତଥାପୁବାକୁ
କୁହାଯାଇଅଛି, କିନ୍ତୁ ଏକପ୍ରସ୍ଥରେ ଏକପଲ ଯୁକ୍ତକରେ ଏକସଂଖ୍ୟହୁଏ
ଏହି ଉପରେ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ପୂଜାକରେ ସେହୁପଲ ଦେବ । ୩୫

ସର୍ବପାଶଂ ତଥା ଲକ୍ଷଂ ପଲୈର୍ଦ୍ଦିଂଶପଂଖ୍ୟାୟା ।

ତେଷାଂ ଚ ପୂଜନାଦେବ ଶହୋମୃତ୍ୟୁରୁଦ୍ଧାହୁତଃ ।

ବିପ୍ରାଶଂ ଶ୍ରେଜନଂ ତସ୍ୟ ଶତମେବୋତ୍ତରଂ ସ୍ମୃତଂ । ୩୬ ।

ଅର୍ଥ—୧୦ ପରରେ ଏକସଂଖ୍ୟା ମାନ ଏହିକ୍ରମରେ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟକ
ସୋରଷରେ ଶିବପୂଜା କଲେ ନିସ୍ତୟ ଶକ୍ତିର ମୁକ୍ତ୍ୟଦେବ । କିନ୍ତୁ
୧୦୧ ଜଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶ୍ରେୟନ କରାଇବ । ୩୭ ।

ମାଣ୍ଡବିଷ୍ଣୁବା ପୂଜା ଶତୋର୍ନାଶକଞ୍ଚ ସୁଧା । ୩୮ ।

ଅତୋଽପି କବିଧୈ ଧୀନୈଃ ପୂଜନଂ ଶଙ୍କରସ୍ୟ ଚ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟେ ରକ୍ଷିତଂ ଧ୍ୟାନଂ କବିଧଂ ଶୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତେଷ୍ଟିବେ । ୩୮ ।

ଅର୍ଥ—ମାଣ୍ଡବିଷ୍ଣୁବା ପୂଜା ଶତନାଶ କାରକ ହୁଏ । ୩୭ ।

ଅତଏବ ନାନାପ୍ରକାର ଧ୍ୟାନରେ ଶିବପୂଜା କରବ । କିନ୍ତୁ ସେହି
ଧ୍ୟାନକୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ସୁବନ୍ଧି ଦ୍ରବ୍ୟରେ ରକ୍ଷିତ କରି ଅର୍ପଣ
କରବ । ୩୮ ।

ରଙ୍ଗେ ନାନାବର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟେବ ରକ୍ଷିତ୍ସାର୍ପଣେଷ୍ଟିବଂ ।

ନାନାସୁଖକଞ୍ଚ ପୂଜା ହେଷା ଚ ରୁଚିଷତ୍ତମ । ୩୯ ।

ଅର୍ଥ—ହେ ରୁଚିଷତ୍ତମ ଯେ ନାନାପ୍ରକାର ଧ୍ୟାନଦ୍ରବ୍ୟରେ
ରକ୍ଷିତ କରି ଶିବଙ୍କୁ ପୂଜାକଲେ ସେ ବଡ଼ ପ୍ରକାର ସୁଖଲାଭ କଲେ ।

ରତେନାଦୃତନଂ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନାରଦଃ ପ୍ରତିନିଶ୍ଚୟତ ।

ସ୍ବାମିନ୍ ସର୍ବ ଜଗନ୍ନାଥ ସର୍ବଜ୍ଞସ୍ତୁଂ ସଦାଶିବଃ ।

ପୟଃ କ୍ଷୀରାବଧାୟକଂ କଥୟିଷ୍ୟ ଫଳଂ କଲେ । ୪୦ ।

ଅର୍ଥ—ଏହି ସବୁକଥା ଶୁଣି ନାରଦ କହିଲେ ସ୍ବାମିନ୍ ତୁମ୍ଭେ
ଜଗତର ନାଥ ଅଛୁ ସର୍ବଜ୍ଞ ଏବଂ ମଙ୍ଗଳରୂପୀ କରୁ ଅତଏବ
ଜଳ ଦୁଗ୍ଧ ଅଦି ଧ୍ୟାନ ଦାନର ବି ଫଳ ତାହା କହ । ୪୦ ।

ସଦାଶିବ ଉବାଚ ।

କ୍ଷୁଦ୍ରପ୍ରତାପଶାନ୍ତ୍ୟର୍ଥଂ ଜଳଧାୟ ଶିବପ୍ରିୟା ।

ଦୃଢ଼ଧାୟ ଶିବେ କାର୍ଯ୍ୟା ଯାବନ୍ମୁକ୍ତସଦୃଶଂ ।

ତଦା କଂଶସ୍ୟ ବିପ୍ରାସ୍ତେ ଜାୟତେ ନାନ୍ତ ସଂଶୟଃ । ୪୧ ।

ଅର୍ଥ—ମହାଦେବ କହିଲେ ଜଳରେ ଶିବଙ୍କୁ ଅଭିଷେକ କଲେ

ନିରସେନ ଶାନ୍ତିହୁଏ । ସବୁ ମନ୍ତ୍ର ଶକ୍ତି ଶୁଭରେ ଅଭିଷେକ କଲେ
କଂସ ବୁଦ୍ଧିହୁଏ ଏଥିରେ ସଂସଦ୍ଧି ନାହିଁ । ୪୧ ।

ପ୍ରମେଦସ୍ତେନଶାନ୍ତିର୍ଥଂ ପ୍ରାପ୍ତୁମ୍ବାନ୍ ମନସାସ୍ଥିତଂ ।

ଦେବଲଂ ଦୁର୍ଗଧାସ୍ତ୍ର ଚ ଚିତ୍ତା ଚାର୍ଯ୍ୟା ବିଶେଷତଃ । ୪୨ ।

ଅର୍ଥ—ଦେବଲ ଦୁର୍ଗରେ ଅଭିଷେକକଲେ ପ୍ରମେଦସ୍ତେନ
ଶାନ୍ତିହୁଏ ଏବଂ ମନୋବାସ୍ଥିତ ଫଳମିଲେ । ୪୨ ।

ଶର୍ବସ୍ତ ମିଶ୍ରିତା ଚନ୍ଦ୍ର ଯଦା ବୁଦ୍ଧିଜଞ୍ଜୋରବେଦୁ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠବୁଦ୍ଧିର୍ବିବେକୋଽପି କୃପୟା ଶଙ୍କରସ୍ୟ ହୁ । ୪୩ ।

ଅର୍ଥ—ଦୁର୍ଗ ସଙ୍ଗରେ ଶର୍ବସ୍ତ ମିଶାଇ ଅଭିଷେକକଲେ ଶିବଙ୍କ
ବୃଦ୍ଧାରେ ଜନ୍ମବୁଦ୍ଧି ଲୋକର ବୁଦ୍ଧି ମାର୍ଜିତ ହୁଏ । ୪୩ ।

ଶତ୍ରୁଣାଂ ତାପନାର୍ଥଂ ବୈ ଚୈଳିଧାସ୍ତ ଶିବାୟ ଚ ।

ବାସିତେନୈବ ଚୈଳେନ ଶ୍ରେୟବୁଦ୍ଧିଃ ପ୍ରଜାୟତେ । ୪୪ ।

ଅର୍ଥ—ଶିବଙ୍କ ଶିରରେ ଚୈଳଧାସ୍ତ ଦେଲେ ଶତ୍ରୁର ସନ୍ତାପ
ବୁଦ୍ଧିହୁଏ । ସୁବାସିତ ଚୈଳଧାସ୍ତ ଦେଲେ ଶ୍ରେୟ ବୁଦ୍ଧି ହୁଏ । ୪୪ ।

ସ୍ବଗେହେ କଳହୋ ନିତ୍ୟଂ ଯଦା ଚୈବ ପ୍ରଜାୟତେ ।

ଦୁର୍ଗଧାସ୍ତବୃତ୍ତାୟାଂ ବୈ ସର୍ବଦୁଃଖଂ ବିନାୟତେ । ୪୫ ।

ଅର୍ଥ—ଯାଦାର ନିତ୍ୟ ଗୁହରେ କଳହ ଲଗିଥିବ ସେ ଯେବେ
ଶିବଙ୍କ ଶିରରେ ଦୁର୍ଗଧାସ୍ତ ହୁଏ ତାଦ୍ଦ୍ୱାରା ସେ ସବୁ ଆନ୍ତଃକୋର
ସର୍ବଦୁଃଖ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ୪୫ ।

ସାର୍ବପେନୈବ ଚୈଳେନ ଶତ୍ରୁନାଶୋରବେଦୁ ।

ମଧୁନା ଯସ୍ତୁସ୍ତଜୋଽପି ଗଚ୍ଛେଦ୍ବୈ ଶିବପୂଜନାତ୍ । ୪୬ ।

ଅର୍ଥ—ସୋରଷତେଲ ଧାସ୍ତ ଶିବଙ୍କଶିରରେ ଦେଲେ ଶତ୍ରୁ
ନାଶହୁଏ । ମଧୁରେ ଅଭିଷେକ କଲେ ଶତ୍ରୁଯନ୍ତ୍ରା ସ୍ତେନ ନାଶହୁଏ ।

ଧାସ୍ତ ତେୟୁରସସ୍ୟାପି ନାନା ସୁଖକରା ସୁତା ।

ଗଙ୍ଗାଜଳସମ୍ଭୂତା ଧାସ୍ତ ମୋକ୍ଷଫଳପ୍ରଦା । ୪୭ ।

ଅର୍ଥ—ଅଶ୍ୱ ରସରେ ଅଭିଷେକ କରେ ନାନାପ୍ରକାର ସୁଖଲାଭ
ହୁଏ ଓ ଗଙ୍ଗା ଜଳରେ ଅଭିଷେକ କରେ ମୋକ୍ଷଫଳ ଲାଭହୁଏ । ୩୭

ଇତି ପ୍ରଥମଚନ୍ଦ୍ରଃ ।

—o—

ଦ୍ୱିତୀୟଚନ୍ଦ୍ରଃ ।

ଶିବପୂଜା ପ୍ରୟୋଗର ଅବଶ୍ୟକ ପଦାର୍ଥ ।

ଅଶ୍ୱସ୍ଥାକାଦ୍ଭଜସ୍ଥାନାତ୍ ଗୋଗୁହାନ୍ ମୁଦମାନୟେତ୍ ।

ଅଶ୍ୱଚ୍ଛଦର୍ବମୁଳାନ୍ତ ଶମୀମୁଳାଭ୍ୟୈବ ଚ । ୧ ।

ଅର୍ଥ—ଅଶ୍ୱଶାଳ, ଗଜଶାଳ ଓ ଗୋରୁଗୁହାଳରୁ ମାଟିଆଣିବ,
ସେହିପରି ଅଶ୍ୱଚ୍ଛମୂଳ, କୁଣ୍ଡମୂଳ ଓ ଶମୀରୁକ୍ଷମୂଳରୁ ମାଟି ଆଣିବ । ୧

ସଜହାସଦ୍ରୁମାନ୍ତ ବଲ୍ଲୀବାନ୍ ପିକୁଷଙ୍ଗମାନ୍ ।

ଚଥାଶୁଷ୍ପସରସ୍ୟାଃ ଖାନପିନ୍ଦାଭରୁଣ୍ଡିସ୍ୱେତ । ୨ ।

ଅର୍ଥ—ସଜହାରର ମୃତ୍ତିକା, ଅମ୍ବମହମୂଳରମାଟି, ହୁଙ୍କାମାଟି,
ଗଙ୍ଗାସାମରସଙ୍ଗମସ୍ଥାନରମାଟି, ଶୁଣ୍ଠିଲାପୋଖରୀମାଟି, ଏ ସମସ୍ତ
ମାଟିର ଆଣି ରୁଣ୍ଡି କରିବ । ୨ ।

ନାଭିବେଲଫଳଂ ଚୈବଂ ଯଜ୍ଞଂ ଚୈବାମ୍ବୁବାଣ୍ଡବଂ ।

ବିଭକ୍ତକଲ୍ୟାଣି ଅଭିବେ ନିମ୍ବବାଣ୍ଡବଂ । ୩ ।

ଅର୍ଥ—ଏକ ନାଭିବେଲଫଳ ବା ଯଜ୍ଞବାଣ୍ଡବଂ, ବେଲ ବା
ବିଭକ୍ତବାଣ୍ଡବେଲରେ ନିମ୍ବବାଣ୍ଡବଂ । ୩ ।

ସପାଦବସ୍ତ୍ରପ୍ରମେତଂ ଚଦର୍ବଂ ପରଞ୍ଜବତଃ ।

ଏବାଦସାଙ୍ଗୁଳୋତଂ ଚୁ ଚତୁଃସୋଶଂ ପ୍ରଚକ୍ଷୟେତ୍ । ୪ ।

ଅର୍ଥ—ସପତ୍ନୀବାଳ ଲମ୍ବା ହାତର ଓସାର ଏକାର ଅଙ୍ଗୁଳ ଉଚ୍ଚ
ଗୋଟିଏ ଚୌକଣିଆ ଉପର କରିବ । ୪ ।

ସପାଦସେବକେବାପି ଚାମୁଣ୍ଡାଦିଂ ଦିଶେଷତଃ ।

ଶିବଲିଙ୍ଗସ୍ଥିତେଭ୍ୟର୍ଥେ ବର୍ତ୍ତୁଳଂ ଦଧୁଦମ୍ଭବତ୍ । ୫ ।

ଅର୍ଥ—ସର୍ବଦା ସେଇ ପରମେଶ୍ଵର ଗୋଟିଏ ତାମ୍ରପାତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରବିମ୍ବପରି
ବର୍ତ୍ତୁଳାକାର ହୋଇଥିବ ତାହା ଶିବଲିଙ୍ଗ ପ୍ରାପନାର୍ଥରେ ଅନ୍ୟେକନ
କରିବ । * ।

ମଣ୍ଡଳାଘୋଷଣାର୍ଥଂ ଚ ବଦନ୍ତିସ୍ତମ୍ଭବା ଶୁଭାଃ ।

ସ୍ଥଳାସ୍ତ ସରଳାଶ୍ଚୈବ ଅଭ୍ୟୁତାଃ ସପ୍ତସଂଖ୍ୟକାଃ । ୬ ।

ଅର୍ଥ—ମଣ୍ଡଳ ଚର୍ଚ୍ଚଣାର୍ଥବଦନ୍ତୀର ସ୍ତମ୍ଭ ଶୁଭ ସେ ଯେପରି
ମୋଟ ଓ ସରଳ ହୋଇଥିବ ଏବଂ ଏକାକୀକ ଭିନ୍ନ ନୂନପକ୍ଷରେ
ସାତହାତ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥିବ । ୬ ।

ନବାନ୍ତରୁକ୍ତା ଯାଶା ସୁଭାର୍ଯ୍ୟା ସରଳା ଶୁଭାଃ ।

ସପ୍ତସ୍ଥଳଦୁଃସ୍ଥାସ୍ତ ଦ୍ରାଶତର୍ପଣକାରଣାଃ । ୭ ।

ଅର୍ଥ—ଅମ୍ବୁପତ୍ନୀର ନୂତନରୁକ୍ତ ରଙ୍ଗିବ । ସେ ଯେପରି ସରଳା
ଅତି ସୁଭାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବ । ଅତି ଦ୍ରାଶର ତୃପ୍ତିନିମିତ୍ତ ଫୁଲସ୍ଥବ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୃକ୍ଷ, ମଣ୍ଡଳର ଉପପାଖରେ ଲଗାଇଦେବ । ୭ ।

ବଳସୋ ମୁଦଘଣ୍ଟାକ ସଙ୍ଖ୍ୟାୟୁଦସପଃ ଚ ।

ସୁସୂକ୍ତଂ ଲଜ୍ଜାଦୃଷ୍ଟିଂ ପଞ୍ଚପଞ୍ଚକକାନି ଚ ।

ତୋରଣାନି ବଚିତ୍ରାଣି ସପ୍ତସ୍ଥଳକାନ୍ୟଧି । ୮ ।

ଅର୍ଥ—ମାତୃର ବଳସ ପଲ୍ଲବଗୋଷ୍ଠୀ, ଅଭିସୂକ୍ତ ହଳାଦୁକ୍ତା,
ପଞ୍ଚପଞ୍ଚକ, ଝାଳ ପୁଷ୍ପ ସହଚ ବଚିତ୍ର ତୋରଣମାନ ରଖିବ । ୮ ।

ପଞ୍ଚରତ୍ନଂ ପତାକାଚ ଦନୁମନ୍ତୁର୍ଭିଷଂଯୁତା ।

ଶୁଭବନ୍ଧା ଶୁଭକାରୀ ଚକ୍ରଥେ ଦଣ୍ଡମୁଦ୍ରମଂ । ୯ ।

ଅର୍ଥ—ପଞ୍ଚରତ୍ନ, ଦନୁମାନ୍ ମୂର୍ତ୍ତିସମୂହ, ଶୁଭବନ୍ଧ ଶୁଭକାର
ପତାକା, ଚକ୍ରମିତ୍ତ ଭିନ୍ନମଦଣ୍ଡ ଅନ୍ୟେକନ କରିବ । ୯ ।

ସୂକ୍ତଂ ଚ ରତ୍ନପୀତଂ ବା ରୋମୟଂ ପୀତମୁଦ୍ରିତା । ୧୦ ।

ଶ୍ରେତନା ୧୫ ପ୍ୟାଞ୍ଚତାଳ୍ୟେବ ସର୍ବପଃ ପୀତବର୍ଣ୍ଣିକଃ ।

ଦୁର୍ଗଂ ଗଙ୍ଗୋଦକଂ ତୈବ ଉପସାଦାନି ଚନ୍ଦନଂ । ୧୧ ।

ପୁଷ୍ପାଣି କରଣାଶ୍ରୁଣି ବଲ୍ଲପୟାଣି ନିତ୍ୟସଃ ।

ଦୁର୍ବାକ୍ଷୁଗୁଣି ଧରୁରପଲପୁଷ୍ପାଣି ନିତ୍ୟସଃ । ୧୧ ।

ଅର୍ଥ—ନାଲ ବା ଦଳଦଅପୁରା, ଗୋମୟ, ପୀତବର୍ଣ୍ଣ ମୃତ୍ତିକା,
ଗୋସ୍ବେତନା ଅସ୍ତବ, ପୀତବର୍ଣ୍ଣ ସୋରଷ, ଦୁଗ୍ଧ, ଗଙ୍ଗୋଦକ,
ଉପଶାନ୍ତ, ତନ୍ନ, କରଣାବପୁଷ୍ପ; ବଲ୍ଲପୟ, ଦୁବନାଜ, ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ-
ପୁଲ, । ୧୦।୧୧।୧୨ ।

ଅଷ୍ଟାଗ୍ରଂ ସୁଖପୌ ଦ୍ରୌ ଗୋଦୃତଂ ବର୍ତ୍ତିବାସୁଥା ।

ବର୍ତ୍ତୁରଂ ଚୈବ ନୈବେଦ୍ୟଂ ପଳାଜ ବଦଧାନୀୟି । ୧୩ ।

ଅର୍ଥ—ଅଷ୍ଟାଗ୍ର, ଉତ୍ତମଘଷ ଦୁଇଗୋଟା, ସୁଅଦିଅ, ବର,
ବର୍ତ୍ତୁର; ନୈବେଦ୍ୟ ନାନାପ୍ରକାର ପଲ । ୧୩ ।

ପୂର୍ବାଫଳଂ ଲବଙ୍ଗାନି ତାମ୍ବୁଲସହଜାନି ବା ।

ନିତ୍ୟଂ ଜାଘଫଳଂ ଭୈକମ୍ପୟଦାସ୍ବର୍ଥମାଦରେତୁ ।

ଅର୍ଥ—ପୂର୍ବାଫଳ, ଲବଙ୍ଗ, ତାମ୍ବୁଲ, ଜାଘଫଳ, ଏସବୁ ପଦାର୍ଥ
ଉପଦାର ନିର୍ମଳ ଅନ୍ତୋଜନ କରିବ । ୧୪ ।

ଯତ୍ନ ପଦାର୍ଥନ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟଭାତୁ କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧୌ ନିନସ୍ତିତଂ ।

ରୁଦ୍ରୀଣାଂ ପଞ୍ଚାୟୁ ନିତ୍ୟମେକବଂଶାସ୍ବତଂ ଶତଂ । ୧୫ ।

ଅର୍ଥ—ପ୍ରଥମ ଚକ୍ରେ ଯେଉଁସବୁ ପଦାର୍ଥ ଲୁହାଯାଇଅଛି କାର୍ଯ୍ୟ-
ସିଦ୍ଧିକଷୟରେ ସେ ସବୁ ପ୍ରଧାନ । ରୁଦ୍ରର ସଂଖ୍ୟା ଏକୋଇଶଶ । ୧୫ ।

ଅଥ ବୈକାଦଶାନୈବ ଶତାନି ପରବନ୍ଧୟେତୁ ।

ଅସ୍ୟାଗ୍ରେ ତୁ ଯଥା କାର୍ଯ୍ୟଂ ଗୌରବ ଲାଭବ ତଥା । ୧୬ ।

ଅର୍ଥ—ଅଥବା ଏକାଦଶ ରୁଦ୍ର ନିର୍ମାଣ କରିବ ବନ୍ତୁ ଏହା ମଧ୍ୟରୁ
ପ୍ରଥମରୁ ଯେପରି ନିର୍ମାଣ କରିବ ସବୁ ସେହିପରି କରିବ । ୧୬ ।

ତାତ୍ତ୍ୱ ସଂଖ୍ୟାଶତାନୈବ ଦଶାଶଂ ବଦନଂ ତରେତୁ ।

ଦବ୍ୟଂ ସପ୍ତର୍ବଂ ଚୈବ ସ୍ୱଚ୍ଛୁଦ୍ରପଲୈ ରିବେତୁ । ୧୭ ।

ଶୁଦ୍ଧେର୍ନାନାବଧୈରେବ ନାନାଦେଶୀୟସମୁଦୈଃ ।

ସପାଦପାଦଂ ସେରଂ ତୁ ନିତ୍ୟମାଳଂ ବ୍ୟାସୁତେ । ୧୮ ।

ପାଳାଶଂ ଗୁମୁତଂ ବାପି ବ୍ୟବହାଷ୍ଟଂ ସମାନସ୍ତେତ୍ । ୧୯ ।

ଅର୍ଥ—ତେଜତ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅକ୍ଷତରେ ହୋମ କରବ ।

ଅନ୍ତୁ ତପର ଦଶରାଜ ହୋମ କରବ । ହୋମ କଲବେଳେ ଗୁଅଗିଅରେ
ଶର୍ବର ଦେଇ ହୋମ କରବ ଏବ ନାନାବିଧ ଓ ନାନାଦେଶ ଜାତ
ଶୁଦ୍ଧ ପଲକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ରୁଣ୍ଡି କରି ସର୍ବପାପରେ ପରିମିତ
କରବା ବିହୀନ । ଏହାର ସମାନ ଶର୍ବର ଦେଇ ହୋମ କରବ । ଅନ୍ତୁ
ହୋମର ତାଣ୍ଡ ଅମ୍ଳ ବା ପଳାଶ କରବ । ୧୭ । ୧୮ । ୧୯ ।

ନବଗ୍ରହାଣାଂ ପ୍ରୀତ୍ୟର୍ଥଂ ସମିଧୋ ନବସଂଖ୍ୟକାଃ ।

ପ୍ରାଦେଶମାଣାଃ ସରଳାଃ ସୁସ୍ମିନ୍ନା ପ୍ରୁତବସ୍ତ୍ରତାଃ । ୨୦ ।

ଅର୍ଚଃ ପଳାଶ ଶଦ୍ଧର୍ବୋ ଅପାର୍ମାର୍ଗୋ ୧୫ ପିପ୍ପଳାଃ ।

ଐତୁମ୍ଭରଃ ଶମୀ ଦୂବ୍ୟା କୁଣ୍ଡାଳ ସମିଧଃ କ୍ରମାତ୍ । ୨୧ ।

ଅର୍ଥ—ନବଗ୍ରହଙ୍କ ପ୍ରୀତି ନିମିତ୍ତ ପ୍ରାଦେଶ ପରିମିତ ସରଳ ଚକ୍ରଣ
ଅକ୍ରଣ ନଅଜାତି ସମିଧ କରବ । ସେହି ସମିଧମାନଙ୍କର ନାମ ଯଥା—
ଅର୍ଚ, ପଳାଶ, ଶଦ୍ଧର, ଅପାର୍ମାର୍ଗ, ପିପ୍ପଳ, ଐତୁମ୍ଭର, ଶମୀ, ଦୂବ,
କୁଣ୍ଡାଳ, । ୨୦ ।

ନବବସଂ ଶୁକ୍ରବର୍ଣ୍ଣଂ ଦୁଗ୍ଧେଃ ସାର୍ବତ୍ରୟାଭୈତଂ ।

ମଣ୍ଡପାତ୍ରାଦିକାର୍ଥଂ ଚ ଶୁକ୍ରଂ ମଣ୍ଡପସନ୍ନିତଂ ।

ପୁଷ୍ପଦାମାଦିତଂ ନିତ୍ୟଂ ପୂଜାତଃ ପରିସଞ୍ଚୟେତ୍ । ୨୨ ।

ଅର୍ଥ—ଅନେଇଦାତ ପରିମାଣରେ ନୂତନ ଶୁକ୍ର ବସ୍ତୁ ଓ ମଣ୍ଡପ
ଅଳଙ୍କାରନିମିତ୍ତ ମଣ୍ଡପପରିମାଣରେ ଶୁକ୍ରବସ୍ତୁ, ଏବ ପୁଷ୍ପମାଳା ଏହା ସବୁ
ପ୍ରତିଦିନ ଅୟେକନ କରୁଥିବ । ୨୨ ।

ଅର୍ଘ୍ୟବରଣ ବଧ ।

ଅର୍ଘ୍ୟବରଣାର୍ଥେ ନା ପୈତୃଳଂ ଚ ବମଶ୍ରୁତଂ
 ଅଷ୍ଟୋତ୍ତରପଦା ମାତା ଭୃତ୍ୟା ଶ୍ଵଶନଂ ସୁତଂ । ୧୩
 ଗୋମୁକ୍ତୀ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣା ବା ଅଧୋବସ୍ତେ ସୁଶୁକ୍ତବେ ।
 ସୌବର୍ଣ୍ଣୀ ଶୁକ୍ଳେଷା ବାପି ଦକ୍ଷିଣା ପୁଷ୍କଳା ତଥା । ୧୪
 ସୁକୁଳୀନାୟା ସାନ୍ତାୟା ରଜବେ ସଂପ୍ରଦାୟିବେ ।
 ଦତ୍ତା ତୈତ୍ତଳ ବସ୍ତ୍ର ନ ଶିବମାସ୍ୟୟେତ୍ତତଃ । ୧୫ ।

ଅର୍ଥ—ଅର୍ଘ୍ୟ ବରଣାର୍ଥ ପୈତୃଳ ବମଶ୍ରୁତ, ଅଷ୍ଟୋତ୍ତରପଦା
 ଭୃତ୍ୟମାତା, ଭୃତ୍ୟ ଶ୍ଵଶ ଅସନ, ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ଗୋମୁକ୍ତୀ, ଭୃତ୍ୟ ସୁଦ୍ଧ
 ଧୋତକଦର, ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବା ରୂପାର ଦକ୍ଷିଣା, ସାନ୍ତ ସୁକୁଳୀନ ସରଳ
 ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଦ୍ରାଘିଣୀକୁ ଦେଇ ତତ୍ପରେ ଶିବପୂଜା କରିବ । ୧୫ ।

ଅଥ କାଳନିର୍ଣ୍ଣୟଃ ।

ସିଦ୍ଧିଯୋଗେ ୧ ମୁଦେତୈବ ମୁଦୁର୍ତ୍ତେ ୧ ଥବା ତଥା ।
 ବେଦୋକ୍ତାନେ ସୁବେ ପକ୍ଷେ ଅସ୍ତ୍ରାଦିବିବର୍ଜିତେ । ୧୬ ।
 ଉଦବେ ଚନ୍ଦ୍ରଲଗ୍ନେଶ୍ଵରମୁଦୁର୍ତ୍ତେଣୌ ବିଶେଷତଃ ।

ଶୁକ୍ଳେଽଞ୍ଜମେ ଦ୍ଵାବସେ ଚ କ୍ରିୟାମାଦୌ ସମାରବେତ୍ । ୧୭

ଅର୍ଥ—ସିଦ୍ଧିଯୋଗରେ ଅମୁଦଯୋଗରେ ଉତ୍ତମ ମୁଦୁର୍ତ୍ତରେ
 ବେଦୋକ୍ତାନକାଳରେ ସୁବିଷୟରେ ଅସ୍ତ୍ରାଦିଦୋଷରହିତରେ ଚନ୍ଦ୍ର-
 ଲଗ୍ନପତ୍ତ ଓ ମୁଦୁର୍ତ୍ତପତ୍ତର ଉଦୟକାଳରେ ଅଞ୍ଜମ ଓ ଦ୍ଵାବସ
 ଶୁକ୍ଳରେ କର୍ମ ଅରମ୍ଭ କରିବ । ୧୭ ।

ନାଷତ୍ଵକାଳେ ଦ୍ୟାବୁରେ ଚ ବିରୁଃ କାଳକୃତୁଧୈଃ ।

ବେଦଳଂ ଲଗ୍ନମାଶିଷ୍ୟ ଶୁକ୍ଳତାମରଲେବୟେତ୍ । ୧୮ ।

ସବଂ ପାଶେଷୁ ସଂସ୍ଥାପ୍ୟ ଯତଃ ପୂଜାଂ ସମାଚରେତ୍ ।

ନ ତାବଦାରବେତ୍ ପୂଜାଂ ନ ଯାବତ୍ ସଞ୍ଜୟେ ରବେତ୍ । ୧୯ ।

ଅର୍ଥ—ବାଳକ ପତ୍ନୀବିମାନେ ବହୁଶକ୍ତି ଅପହାରରେ ଅରୁଣ ସମୟରେ ଏ ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବ ନାହିଁ । ଦେବଜ ଲଗ୍ନ ଶୁକ୍ଳେ ବି ଦେଖିବ । ସମସ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଣିରେ ରଖି ତପ୍ତରେ ପୂଜା ଅରମ୍ଭ କରିବ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ହୋଇନାହିଁ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂଜା ଅରମ୍ଭ କରିବ ନାହିଁ । ୨୮ । ୨୯ ।

ଅଥ ଦେଶସ୍ଥାନନିର୍ଣ୍ଣୟଃ ।

ଏତାନ୍ତେ ଚିତ୍ତନେ ଚୈବ ଜନସମାବଦଳିତେ ।

ଜିଜ୍ଞାସୟେ ସ୍ବଭେଦେ ବା ତଥା ଦେବାଦମନ୍ତରେ । ୩୦ ।

ଅର୍ଥ—ଏତାନ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ଜନସମାବଦହୃତ ସ୍ଥାନରେ ଜିଜ୍ଞାସୟେ ବା ସ୍ବଗୃହରେ ଅଥବା ଦେବମନ୍ତରେ ପୂଜା ଅରମ୍ଭ କରିବ । ୩୦ ।

ବଦ୍ଧା ସ୍ଥାନକ୍ରିୟାଂ ବଦ୍ଧା ତଥା ନିତ୍ୟକ୍ରିୟାଂ ସୁନଃ ।

ବଧ୍ନା ମଣ୍ଡପଂ କୂର୍ଯ୍ୟାଦ୍ଭୈବ ପ୍ରଥମେଽଦନ । ୩୧ ।

ଅର୍ଥ—ସ୍ଥାନକ୍ରିୟା ଓ ନିତ୍ୟକ୍ରିୟା ସାର ପ୍ରଥମ ଦବସରେ ବଧ୍ନ ପୂଜା ପୂଜାମଣ୍ଡପ କରିବ । ୩୧ ।

ଅଥ ମଣ୍ଡପରଚ୍ଚାଗ୍ରାଭିଷେକଃ ।

ଚଣାଦୌ ଚକ୍ଷୁଚସ୍ଥାନେ ଶୁକାୟାଂ କୁମ୍ଭେ ନୋମୟମିତ୍ତେ ଅମ୍ବୁ-
ମୁକବଳ୍ମୀକମୁଦ୍ରିକାଦ୍ୟାଂ ସଦ ପୀତବର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରିକସୋପଲ୍ୟା ଭବ୍ୟେ
ଦ୍ବାବଂଶଚତୁସ୍ତପରମିତସୀମ୍ନା ଉତ୍ତରଦ୍ବାରସହଚଂ ଚତୁଷୋଶମଣ୍ଡପଂ
କୂର୍ଯ୍ୟାତ୍ । ତସ୍ୟ ପୂଜାସୀମାଂ ପଞ୍ଚଦସପ୍ରମିତାଂ କୁଶମୂଳମୁଦ୍ରିକୟା
କୂର୍ଯ୍ୟାତ୍ । ତଥା ପଞ୍ଚମଦକ୍ଷୀମାଂ ପଞ୍ଚଦସ ପ୍ରମିତାଂ ସେକ୍ଷଗଙ୍ଗମମୁଦ୍ରିକୟା ।

ଅର୍ଥ—ପ୍ରଥମ ପୂଜାଚକ୍ଷୁଚସ୍ଥାନରେ ଶୁକଭୂମିକୁ ଅମ୍ବୁମୂଳମାଃ ଓ କୁଶମାଃରେ ଗୋବର ଓ ପୀତବର୍ଣ୍ଣମାଃ ମିଶାଇ ଲପେ ତା

ମଧ୍ୟରେ ୨୨ଦାତ ପରମାଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ଚତୁଷ୍ଟୋକ ମଣ୍ଡପ ବରଦ
ଓ ତାହାର ଦ୍ଵାର ଉତ୍ତରକୁ ବରଦ । ଭୂସମ୍ବଳ ମୃତ୍ତିକାରେ ତାହାର
ପୂର୍ବାଭ୍ୟାସକୁ ପାଞ୍ଚଦାତ ପରମାଣ୍ଡରେ ନିର୍ମାଣ କରବ ଓ ପଶ୍ଚିମଦିଗକୁ
ପାଞ୍ଚଦାତ ପାଦର ସଙ୍ଗମ ମୃତ୍ତିକାରେ କରବ ।

ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣଦକ୍ଷିଣା ସତ୍ତ୍ଵସ୍ତ୍ରପ୍ରେତା ଧେନୁସ୍ଥାନମୃତ୍ତିକୟା
ଚତୁର୍ଦ୍ଦି ଉତ୍ତରଦକ୍ଷିଣା ସତ୍ତ୍ଵସ୍ତ୍ର ପ୍ରତିତା ବଲ୍ଲୀକମୃତ୍ତିକୟା
ତୃତୀୟା ଦ୍ଵିତୀୟପ୍ରେତା ଦ୍ଵାରା ବୃତ୍ତା ଦେବଲ୍ୟାଂ ସନନ୍ଦା-
ରମୃତ୍ତିକାଂ ଶିପେତ୍ ।

ଅର୍ଥ—ସେହିପରି ଦକ୍ଷିଣଭାଗକୁ ଛଦ୍ଵାତ ଗୋରୁଗୁହାଳମୃତ୍ତି-
କାରେ ଓ ଉତ୍ତରଦିଗକୁ ଛଦ୍ଵାତ ହୁଙ୍କାମାଟିରେ ଘିଅର ବର
ଚର୍ଚ୍ଚରେ ଦ୍ଵିତୀୟପ୍ରେତା ଗୋଟିଏ ଦ୍ଵାର କରବ । ଦେହଳରେ
ସ୍ଵଚ୍ଛଦ୍ଵାର ମୃତ୍ତିକା ପକାଇବ । • ।

ପୁନର୍ଜୀବଣେ କାମଭାଗେ ସପାଦହସ୍ତ ପ୍ରେତାଂ ସରଳାଂ ସନ୍ତୁଷ୍ଟା-
ଭୂତାଂ ଗଜସ୍ଥାନମୃତ୍ତିକୟା କାମଭୂଜାଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦି ଦକ୍ଷିଣ-
ଭାଗେଽପି ସପାଦହସ୍ତପ୍ରେତାଂ ଅସ୍ତ୍ରସ୍ଥାନମୃତ୍ତିକୟା ଦକ୍ଷିଣାଂ
କୂର୍ଯ୍ୟାତ୍ ।

ଅର୍ଥ—ପୁନର୍ଜୀବ ଦ୍ଵାରର ଆଗରେ କାମଭାଗରେ ପାଞ୍ଚପା ପର-
ମାଣ୍ଡରେ ସରଳ ସନ୍ତୁଷ୍ଟାଭୂତ କାମଭୂଜ ଗଜସ୍ଥାନମୃତ୍ତିକାଦ୍ଵାରା ନିର୍ମାଣ
କରବ । ସେହିପରି ଦକ୍ଷିଣଭାଗରେ ଅସ୍ତ୍ରସ୍ଥାନମୃତ୍ତିକାଦ୍ଵାରା ପାଞ୍ଚପା
ପରମାଣ୍ଡରେ ଦକ୍ଷିଣଭୂଜ କରବ । • ।

ଚତୁର୍ଥାଦିପ୍ରମାଣେ ଦେଶେ ବଲ୍ଲୀକମୃତ୍ତିକୟା ସଦାତଃ ସପାଦ-
ହସ୍ତପ୍ରେତମଧ୍ୟାଂ ଶିଖରାଦିଂ ଏକାଦଶାଙ୍ଗୁଳୋଚ୍ଚମସ୍ତ୍ରଦଳପଦ୍ମଂ
ଯଦା ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରମସ୍ତ୍ରଳବହ କୈଳାସଂ ବରଦଂ ତସ୍ୟେତପରି
ତାମ୍ରପାଶଂ ନିଧାୟ ଅଗ୍ରଭାଗେ ଦ୍ଵାରସମ୍ମୁଖେ ଉତ୍ଥାନବୋଧାଶ୍ରିତାର୍ଚ୍ଚଃ
ବରଦଂ ବର୍ତ୍ତ୍ତ୍ତ୍ତଂ ନିଶ୍ଚଳେତୁ ପ୍ରାଦେଶମାଣାଦପ୍ୟଧିତଃ ମାନଂ ।

ଅର୍ଥ— ଚପୁଷାତ ମଣ୍ଡପର ମଧ୍ୟରେ ହୁକାମାଞ୍ଜିହାସ ପାଞ୍ଚପା ପରମାଣରେ ଶିଖରାବାର ଏବାର ଅଙ୍ଗୁଳ ଉଚ୍ଚ ଅଙ୍ଗୁଳପଦ୍ମ କରିବ । ଅଥବା ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳବତ୍ କୈଳାସ ନିର୍ମାଣ କରିବ । ତାହା ଉପରେ ତାମ୍ରପାତ୍ର ରଖି ଅଗ୍ରଭାଗ ହାତସମ୍ମୁଖରେ ଉତ୍ତାନକୋଣରେ ବର୍ତ୍ତୁଳାକାର ଅର୍ଦ୍ଧ ବକର ଖୋଳିବ । ସେ ଯେପରି ପ୍ରାଦେଶରୁ ଅଧିକ ଦେବ । • ।

ବିବରଣ୍ୟ ଦକ୍ଷିଣଭାଗେ ମଣ୍ଡଳସେନାକୋଣସମ୍ମୁଖେ ଅଗ୍ନି-
ପ୍ରାସାଦଦେବୁରୁହାତ୍ ସ୍ୱଚ୍ଛୈତ୍ତ୍ୱସମ୍ବଳମୁଦ୍ରିକାଦ୍ୱା ସାର୍ବଭୂଷାବସ୍ତ୍ର ପରି-
ମୈତ୍ରୀମ୍ନା ହ୍ୟଙ୍ଗୁଲୋଚାଂ ଚତୁଷୋଣଦେବତାଂ ବୃନ୍ଦ୍ୟାଦ୍ ।
ମଣ୍ଡଳସେନାକୋଣେ ବଲ୍ଲସ୍ତାପନଂ ।

ଅର୍ଥ—ବିବରଣ୍ୟ ଦକ୍ଷିଣଭାଗରେ ମଣ୍ଡଳର ଉତ୍ତାନକୋଣସମ୍ମୁ-
ଖରେ ଅଗ୍ନିପ୍ରାସାଦସଦାଶେ ସ୍ୱଚ୍ଛୈତ୍ତ୍ୱସମ୍ବଳମୁଦ୍ରିକାଦ୍ୱାସ ଅଚ୍ଛେଦ-
ତାପପରମାଣରେ ଚିତ୍ତଅଙ୍ଗୁଳଉଚ୍ଚରେ ଗୋଟିଏ ଚାରି କୋଣିଆ
ବେଦ କରିବ । ମଣ୍ଡଳର ଉତ୍ତାନକୋଣରେ ବଲ୍ଲସ୍ତାପନ କରିବ ।

ମଣ୍ଡଳସ୍ୟ ପୂର୍ବାଦିଶାୟାଂ ଶିବଶିଖରଦକ୍ଷିଣଭାଗେ ସମୀପେ ତୈବ
ଗର୍ଥାବାହନଦେବୁରୁହାତ୍ ପ୍ରାଦେଶମାତ୍ରଚତୁର୍ଥୀମାସହୁତଂ ପ୍ରାଦେଶ-
ମାହାବାଧଂ ଚ ଚତୁଃକୋଣବିବରଂ ନିଶ୍ଚନେତୁ ।

ଅର୍ଥ—ମଣ୍ଡଳର ପୂର୍ବାଦିଶାରେ ଶିବଶିଖରର ଦକ୍ଷିଣଭାଗନିକଟରେ
ଗର୍ଥାବାହନସଦାଶେ ପ୍ରାଦେଶ ପରିମିତ ଶୀର୍ଷ ପ୍ରତି ପ୍ରାଦେଶ ପରିମିତ
ଗର୍ତ୍ତର ଗର୍ଭାର ଓ ଚାରି କୋଣିଆ କରି ଗୋଟିଏ ଗର୍ତ୍ତ ଖୋଳିବ ।

ଶିଖରସ୍ଥଲିଙ୍ଗମୁଦ୍ରିବିମୁଖଂ ତସ୍ୟ ବାମଭାଗେ ପୂର୍ବାଦ୍ୱିମୁଖମାବୃ-
ନ୍ଦ୍ୟାସନଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ ସ୍ୱସ୍ତ୍ରବସ୍ତ୍ରାପନାୟ ଚନ୍ଦନାଦନିର୍ମିତବାଣ୍ଡପଟ୍ଟଂ ।

ଅର୍ଥ—ଶିଖରସ୍ଥିତ ଲିଙ୍ଗକୁ ଉଦ୍ରିଷ୍ଟବିମୁଖ କରି ତାହାର ବାମ-
ଭାଗେ ପୂର୍ବାମୁଖ କରି ଅବୃନ୍ଦ୍ୟର ଅସନ ରଖିବ । ସେ ଦୁହିତ
ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱସ୍ତ୍ରବ ରଖିବା ନିମିତ୍ତ ଚନ୍ଦନାଦ ବାଣ୍ଡ ନିର୍ମିତ ଶ୍ରେଣୀ
ପଟା ରଖିବ ।

ମଣ୍ଡଳସ୍ୟବାଦ୍ୟବୋମହାରଦେଶେ ବାମଭୁଗ ଉତପୁଷ୍ପବନ୍ଧାବ୍ୟାଂ
ଦନୁମନୁର୍ଲ୍ଲିପତାବାବସ୍ତ୍ରସହତା । ମଣ୍ଡଳସ୍ୟ ଚତୁଷ୍ଟୋଶେଷୁ ଚତୁଷ୍ଟ-
ଷଂଭ୍ୟକାଃ କଦଳୀପ୍ରମୁଃ ସ୍ଥାପ୍ୟାଃ । ସପ୍ତଶେଷା ସ୍ବୟୋ ହାରଂ ଦନା
ଅନ୍ୟାସୁ ସୀମାସୁ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ । ପ୍ରମୁଦାନୁପପଦ ସଦ୍ବତସ୍ତୋରଣାନି ତ ।

ଅର୍ଥ—ମଣ୍ଡଳର ବାହାର ହାରଦେଶରେ ବାମଭୁଗଉପର
ପଶ୍ଚାତ୍ କକ୍ଷାରେ ଦନୁମନୁର୍ଲ୍ଲି ଓ ଦସ୍ତସହତ ପତାବା ପୋତି
ଦେବ । ମଣ୍ଡଳର ଚାରି କୋଣରେ ଚାରିଗୋଟି କଦଳୀମଞ୍ଚ ପୋତି
ଦେବ । ଅବଶେଷ ସପ୍ତ ହାରରେ ଚିନିହାର ଶୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ
ପ୍ରମୁଦପରେ ତୋରଣ ବାଜିବ । ୧୦ ।

ମଣ୍ଡଳସ୍ୟ ବାଦ୍ୟବୁମ୍ଭୌ ଚତୁରାସ୍ତ୍ରାସୁ ବଶେଷେଣ ବୁ ହାରଭାଗେ
ସପ୍ତସ୍ବରଦ୍ବୟାସ୍ତୁ । ୧୦ ।

ଅର୍ଥ—ମଣ୍ଡଳର ବାଦ୍ୟବୁମ୍ଭୌ ଚାରିଦିଗ ହାରମାନଙ୍କରେ ପୁଷ୍ପିତ
ଶୁଦ୍ଧସ୍ବର ସ୍ଥାପନ କରିବ । ୧୦ ।

ଚତୁର୍ଥଂ ପ୍ରଥମଦିନେ ବଧାୟୁ ଚତୁ ପଶ୍ଚାନ୍ନିତ୍ୟ ବାର୍ଯ୍ୟାଣି ଲିଙ୍ଗ-
ନିର୍ମାଣାଞ୍ଜଳି ପ୍ରତିଦିନଂ ପୂଜନପ୍ରକାରବସ୍ତୁଦିବତୃଣୟୁତନ୍ଦାନୁଷାରେଣ
ବୂର୍ଯ୍ୟାତୁ । ଇତି ଦ୍ବିତୀୟଚତୁଃ । ୧୦ ।

ଅର୍ଥ—ସେ ସବୁ ବଧାନ ପ୍ରଥମ ଦିନରେ କରି ତତ୍ପରେ ନିତ୍ୟ
ବାର୍ଯ୍ୟ ଲିଙ୍ଗନିର୍ମାଣ ଅଦି ପ୍ରତିଦିନ ପୂଜା ପ୍ରକାର ବୃଣୟୁ ତତ୍ ଅନୁ-
ଷାରେ କରିବ ।

ଇତି ଦ୍ବିତୀୟ ଚତୁଃ ।

—ॐॐॐॐॐ—

ତୃତୀୟଚତୁଃ ।

ମଣ୍ଡଳସମ୍ବାରଃ ।

ଅଥ ଚତ୍ବେନ୍ଦ୍ରସଦାମଷିବପୂଜନପ୍ରକାରମାଦ । ଚନ୍ଦ୍ରାଦାବେତାନ୍ତ-
ସ୍ଥାନେ ଜନସବାବକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ବେ ପୂର୍ବୋକ୍ତଦ୍ବିତୀୟଚତ୍ବିତ୍ବାନୁଷାରେଣ ବୃତ୍ତ-

ମଣ୍ଡପେ ଗଢ଼ା କୁଚିତ୍ୟାଦିସ୍ତେ ନବବସ୍ତୁ ପରିଧାର୍ଯ୍ୟ ଅତମ୍ୟ
ସୁରୁଷ୍ଟିବାସ୍ତେବାଦସମୁଦ୍ଧିବାଃ ସ୍ବଦେଷୁ ବୁଦ୍ଧା ମୌନମାସ୍ତାୟା ମନସା
ଷଡ଼ାକ୍ଷରେଣ ମନ୍ତ୍ରଣୈବାଦସବାଚଂ ଶିବ ମୁଦ୍ରା ସଦାତୋ ମଣ୍ଡଳବସ୍ତୁସ୍ତେ
ଅନ୍ତବାଦ୍ୟବୁମୌ ବସଦସ୍ତୁ ପ୍ରତିପେତ୍ । ପୁନଶ୍ଚ ଅପବିତ୍ରଃ ପବନୋବା
ସବାବସ୍ତୁଂ ଗତୋଽପି ବା । ଯଃ ସ୍ବଦେଷୁ ପୁଣ୍ୟବାସଂ ସଦାଦ୍ୟବ୍ୟନ୍ତଃ
ସୁତଃ । ଓଁ ସଦାଶିବଃ ପୁନାତୁ ମାଂସ୍ତାନଂ ଚୈତଂ ଇତ୍ୟେତନ୍ମନ୍ତ୍ରଂ
ପଠିତ୍ବା— ଗଙ୍ଗୋଦକ ମିଶ୍ରିତପଞ୍ଚାମବ୍ୟନୈବାଦସବୁସାଗ୍ରଭାବୈବା
ଦୁବାକ୍ତୈବେବା ମଣ୍ଡଳସମ୍ପାଦଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ ।

ଅର୍ଥ—ପ୍ରଥମ ଚଳଣିକା ଏକାକ୍ଷ ସ୍ଥାନରେ ଦ୍ବିତୀୟ ଚଳଣି ଅନୁସାରେ
କରାଯିବା ମଣ୍ଡପକୁ ଯାଇ ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷକରି ନୁଆଲୁଗା ପିନ୍ଧି
ଅତମନ କରି ସୁରୁଷ୍ଟିର ଏବାଦସମୁଦ୍ଧିବା ବାଚରେ ଧରି ମୌନ-
ହୋଇ ମନମଧ୍ୟରେ ଷଡ଼ାକ୍ଷର ମନ୍ତ୍ରରେ ଏବାଦସ ବାଚ ଶିବଙ୍କୁ ଦୁଇଖ
କରି ମଣ୍ଡଳର ଅନ୍ତର ବାହାର ଦଶଦିଗ ଓ-ସବୁ ପ୍ରଦେଶରେ ପଦା-
ଇବ । ପୁଣି (ଅପବିତ୍ରଃ ପବନୋବା) ଏହିମନ୍ତ୍ର ଓ “ ସଦାଶିବ ପୁନା-
ତୁମା ” ଏହିମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଗଙ୍ଗୋଦକ ମିଶ୍ରିତ ପଞ୍ଚାମବ୍ୟରେ ଏବାଦସ
ବୁଦ୍ଧର ଅଗ୍ରଭାଗ ଦ୍ବାସ ବନ୍ଧା ଦୁବନାକ ଦ୍ବାସ ମଣ୍ଡଳସମ୍ପାଦ କରିବ ।

ଅଥ ଅସନସମ୍ପାଦଃ ।

ଓଁ ପୃଥ୍ବି ଭୃଗୁ ଧୃତା ଲେବା ଦେବ ଭୂଂ ବସୁନା ଧୃତା । ଭୂଂ
ଓ ଧାରଣୁମାଂ ଦେବ ପବିତ୍ରମାସନଂ କୁରୁ । ଇତ୍ୟେତନ୍ମନ୍ତ୍ରଂ ପଠିତ୍ବା
ପୂଜ୍ୟୋତ୍ତପଞ୍ଚାମବ୍ୟାଦନା ଅସନସମ୍ପାଦଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ । ତତଃ ଶିବଶିଖର-
ସମୀପକର୍ତ୍ତିବାମଭାଗେ ପୂଜ୍ୟଭୂଷମାସନସ୍ଥାନମଭିଷିଷେତ୍ । ତତ୍ପାସନ-
ମାସ୍ତୀର୍ଯ୍ୟୋପକରେତ୍ ।

ଅର୍ଥ—“ ପୃଥ୍ବି ଭୃଗୁ ଧୃତା ଲେବା ” ଏହି ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ପୂଜ୍ୟୋତ୍ତ
ପଞ୍ଚାମବ୍ୟାଦରେ ଅସନ ସମ୍ପାଦ କରିବ । ତତ୍ପରେ ଶିବଶିଖରସମୀପରେ

ସ୍ୱବା କାମଭାଗ ଅସନସ୍ଥାନରେ ପୁରୋକ୍ତ ପଞ୍ଚମବ୍ୟ ପିତୃ ପୂର୍ବକୁ ମୁଖକରି ବସିରେ ଅସନ ପକାଇବ । ତାହା ଉପରେ ଚଳଇଣିବ ଉପବେଶନ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ବସିବ ।

—୦୫:୫୦—

ଉପବେଶନ ମନ୍ତ୍ର ।

ଚତୁର୍ଥା—

ବଦନମୁଚାର୍ଥଂ ମସ୍ତକେ ମହାହୌ ଦେବାସୁରିବାସୁରମନ୍ଦସୁଦୈଃ ।
କୁମ୍ଭେର୍ମହାବେଶବଦୁଷ୍ଟିବାୟୁସ୍ତଂ କୂର୍ମାଧାରଗତଂ ନମାମି । ୧ ।
ମମୁଦ୍‌ବାହୀସବଦୁଦ୍‌ଗାୟା ବସୁଜଗ୍‌ ମେରୁବଂଶଜଗ୍‌ ।
ବନ୍ତ୍ରାଗ୍ରତୋୟେନ ସମୁଦ୍‌ବାବୁସ୍ତମାଦିବୋଳଂ ସରଣଂପ୍ରପଦ୍ୟେ । ୨ ।

ଇତ୍ୟୁପବେଶ୍ୟ ଚଳନାଦିବାସୁବିପକ୍ଷେଂ ତୁ ଶିବଶିଖରସ୍ତନୟେ
ର୍ମଧ୍ୟଦେଶେ ସମାଧାୟ ଚଷୋପରି ପୁସ୍ତକଂ ନ୍ୟସେତ୍ ।

ଅର୍ଥ—ଅସନ ଉପରେ ବସି ଚଳନାଦି ବାସୁବିପକ୍ଷ ପଟାରୁ ଶିବଶିଖର ଓ ଅସନର ମଧ୍ୟ ଦେଶରେ ରଖିବ ।

—————

ଗୁରୁପୂରଣଂ ।

ଅଥାସୁଚିତ୍ରପିଣ୍ଡାନ୍ତ୍ୟର୍ଥମିନ୍ଦ୍ରିୟଶାମେକାଗ୍ରବୃଦ୍ଧିକରଣାର୍ଥଂ ଚ ପୁଷ୍ପା-
ଞ୍ଜଳିଂ ଗୁମ୍ଫାଭ୍ୟା ସ୍ୱସ୍ତ୍ରସ୍ତେଃ ପୂରଣଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ । ଚତୁର୍ଥା—

ନମାମି ସବ୍‌ରୁଂ ଶାନ୍ତଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଂ ଶିବରୂପିଣଂ । ଶିବସା ଯୋଗପା-
ଂସ୍ତୁ ସବାକାମାର୍ଥସିଦ୍ଧୟେ । ୧ । ଶରୁରୁଂ ପରମାନନ୍ଦଂ ନମାମ୍ୟା-
ନନ୍ଦବିକ୍ରମଂ । ଯସ୍ୟ ସାନ୍ନିଧ୍ୟମାଶ୍ରେଣ ଚିଦାନନ୍ଦାୟତେ ପରଂ । ୨ ।
ଅଗ୍ନିସ୍ତମସ୍ତ୍ରାକାରଂ ବ୍ୟସ୍ତଂ ଯେନ ଚରାଚରଂ । ଚପୁବଂ ଦଶିଚଂ
ସେନ ଚହ୍ନେ ଶରୀରବେ ନମଃ । ୩ । ନମୋଽସ୍ତୁ ଗୁରବେ ଚହ୍ନେ
ସ୍ୱେଦ୍‌ଦେବସ୍ୱରୂପିଣେ । ଯସ୍ୟ ବାମମୁଖଂ ଦକ୍ଷିଣ ବାମଂ ସମା-
ସକୁଳଂ । ୪ । ପ୍ରାଚ୍ୟପ୍ରଭାତସାନ୍ତାନ୍ତଂ ସାନ୍ତାଦପ୍ରାତରନ୍ତରଃ । ଯତ୍-

ସେମି ଜଗନ୍ନାଥ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ପୂଜନ । ୫ । ଅଜ୍ଞାନଚରଣକ୍ଷଣ
ଜ୍ଞାନଜନସାଧକ । ଚନ୍ଦ୍ରବିଜୟ ଯେନ ଚନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀରାବେ
ନମଃ । ୬ ।

ଇତି ଗୁରୁ ମନସା ଧ୍ୟାୟା ପ୍ରଣମ୍ୟ ଚ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରତି ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି
ଦଦ୍ୟାତୁ ।

ଅର୍ଥ—ଅପଣାର ଚିତ୍ତ ଓ ପ୍ରବୃତ୍ତର ଶାନ୍ତି ନିମିତ୍ତ ଏବଂ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ
ମାନଙ୍କର ଏକାଗ୍ରତାଦ୍ୱାରା ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ଧରି ମନମଧ୍ୟରେ
ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କୁ ପୂଜଣ କରି ପୁସ୍ତକ ଉପରେ ଦେଇ ଉପର ଲିଖିତ
ଶ୍ଳୋକ ପାଠକର ନମସ୍କାର କରିବ ।

ଦକ୍ଷୋଷଣ ।

ଅଥ ଦକ୍ଷୋଷଣ ଚୂର୍ଯ୍ୟାତୁ । ଚନ୍ଦ୍ରଥା—କ୍ରମତଃ ପୂର୍ବାଦଦଶ
ଦଶ ପୀତସର୍ବପାନ୍ ଦକ୍ଷର୍ଯ୍ୟ ଇମଂ ମନ୍ତ୍ରଂ ପଠେତ୍ । ଚନ୍ଦ୍ରଥା—

ଓଁ ଅପସର୍ପନ୍ତୁ ତେ ଭୂତା ଯେ ଭୂତା ଭୂବ ସ୍ତ୍ରୀତାଃ । ଯେ ଭୂତା
ବିଦ୍ମବର୍ତ୍ତରସ୍ତେ ନୟନ୍ତୁ ବିବାଞ୍ଜୟ ।

ପଞ୍ଚାଭ୍ୟୁଦୟମପି ଦଦ୍ୟାତୁ । ଚନ୍ଦ୍ରମଂ ମନ୍ତ୍ରଂ । (ଓଁ ଅଂ ହଂ
ଝଃ ସ୍ୱାହା) ।

ଅର୍ଥ—ଅପସର୍ପନ୍ତୁ” ଏହି ମନ୍ତ୍ରପଦ୍ଧି ପୀତବର୍ଣ୍ଣ ସୋରଷ ପୂର୍ବଦଗୁ
ଅଭ୍ୟନ୍ତେ କ୍ରମେ ଚୂର୍ଣ୍ଣଦେବ । ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଓଁ ଅଂ ହଂ ଝଃ ସ୍ୱାହା ଏହି
ମନ୍ତ୍ର ପଦ୍ଧି ଚଳିଗୋଟି ତାଳମାର ଦକ୍ଷ ଶୋଧନ କରିବ ।

——୫୫—

ଅଥ ଗର୍ଥାବାଦନ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ରିତ୍ୱବୃଦ୍ଧିବେଳେ ଗଙ୍ଗାଦଳଂ ସଥାଲବ୍ଧଂ ପୁରସ୍ତୃତ୍ୱାଗୋ-
ଦୁସ୍ମେନରୁଣାଦବୃଦ୍ଧିବୃଦ୍ଧିକାର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱାଦାବାହସ୍ତେତ୍ । ଚନ୍ଦ୍ରାୟଂ ମନ୍ତ୍ରଃ ।

ପୁଷ୍ପସଦ୍ୟାଜ ଗର୍ଥାନ ଗଙ୍ଗାଦ୍ୟାଃ ସରିଚସ୍ତଥା ।

ଅବତନ୍ତୁ ମହାଭାଗାସ୍ତେଷୁନ୍ଦ୍ର ଶିବାର୍ଚନେ ।

ଚନ୍ଦ୍ର ବର୍ଣ୍ଣସଦ୍ୟାଜସଦ୍ୟାନ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠେୟନ୍ କ୍ରମତଃ ପଠେତ୍ ।

ଅର୍ଥ—ତତ୍ପରେ ଶିବଶିଖରର ଡାହାଣଭାଗରେ ଶେଉଁ ଗର୍ଜି
କରୁଥିଲା ତହିଁରେ ଯଥାଲବ୍ଧ ଗଙ୍ଗାବଳର ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ଗୋରୁର
କୁଣ୍ଡଳର ଦ୍ଵାରା ସେତକ କର ଚଳାଇଣିତ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଗର୍ଭାବାହନ
କରକ ଓ ତହିଁରେ ବର୍ଷର ଅକ୍ଷତ ପକାଇବ । ୦ ।

ଅଥ ଦଶଦିଗ୍‌ଜନ ।

- ୧ ଓଁ ଶିବାୟ ଶିବମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ପ୍ରାଚ୍ୟାଂ ।
- ୨ ଓଁ ରବାୟ ଚଳମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ଦିକ୍ଷାନାମାଂ ।
- ୩ ଓଁ ଭୂଦ୍ରାୟ ଅଗ୍ନିମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ଭୂଦ୍ରାଚ୍ୟାଂ ।
- ୪ ଓଁ ଉଗ୍ରାୟ ବାୟୁମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ବାୟୁଚ୍ୟାଂ ।
- ୫ ଓଁ ସୁମାୟ ଅକାଶମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ପ୍ରାଚ୍ୟାଂ ।
- ୬ ଓଁ ପଶୁପତୟେ ଯଜମାନମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ନୈର୍ଋତ୍ୟାଂ ।
- ୭ ଓଁ ମହାଦେବାୟ ସୋମମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ଦକ୍ଷିଣ୍ୟାଂ ।
- ୮ ଓଁ ଉଗ୍ରାନାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ଅଗ୍ନେୟାଂ ।
- ୯ ଓଁ ଶଙ୍କରାୟ ଇନ୍ଦ୍ରମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ଆକାଶେ ।
- ୧୦ ଓଁ ଭୂବେଶାୟ ଶେଷମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ । ଇତି ପାତାଳେ ।

ଇତି ଦଶଦିଗ୍‌ଜନଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ ।

ଅର୍ଥ—ଏହି ଉପରେକ୍ତ ପ୍ର ୧୦୦ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିଗ୍‌ଜନ
କରବ ।

ସ ଶ ପୂ ଜା ।

ତତ୍ପର ମଙ୍ଗଳାର୍ଥେ ଗଙ୍ଗାବଳ ଯଥୋଚିତ ସାମାନ୍ୟତୟା କେବଳ
ଗଣେଶପୂଜନଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ । ତତ୍ପରା— ପୂଜାପ୍ରକାରମାତ୍‌ତତ
ଉଗ୍ରାନବୋଶେ ଅବ୍ରଣଂ କଳଶଂ ଅକ୍ଷତଭୂଷିତଂ ସ୍ଥାପ୍ୟ ଭୂମିଶ୍ଵର୍ଣ୍ଣକ
ମନ୍ତ୍ର—ଓଁ ଭୁବସି ଭୂମିଭସି ବସୁଧାୟା ବସୁଧାୟା ଭବନସ୍ୟ ଧର୍ତ୍ତ୍ରୀ ।
ପୃଥିବୀଂ ଯଜ ପୃଥିବୀଂ ଦଂତ ପୃଥିବୀଂ ମାହିଷୀଃ । ଇତି ଭୂମିଶ୍ଵର୍ଣ୍ଣକଂ ।

ଧାନ୍ୟସ୍ଥାପନମନ୍ତ୍ର । ଓଁ ଧାନ୍ୟମସି ସନ୍ନତ୍ତ ଦେବାନ୍ ପ୍ରାଣାୟତ୍ତୋଦାନା-
 ଯୁକ୍ତା ବ୍ୟାନାୟତ୍ତା ଶର୍ବାମନୁପ୍ରତିତ ମାୟୁଷେଧାନ୍ ଦେବୋବଃ ସବତା
 ହିରଣ୍ୟପାଣିଃ ପ୍ରତିବୁଦ୍ଧାଭିଜିତ୍ରେଣ ପାଣିନା ଚକ୍ଷୁଷେ ରା ମନ୍ଥନାଂ
 ପଲ୍ଲୋହସି । ଚକ୍ଷେମପର କରଣଂ ସ୍ଥାପୟେତ୍ ମନ୍ତ୍ରେଣ ଓଁ ଅଜିତ୍ର-
 କରଣଂ ମହ୍ୟା ରା ବିଶ୍ୱଜିନବଃ । ସୁନରୁର୍ଯ୍ୟା ନବର୍ତ୍ତଃସ୍ୱସାନଃ ସହସ୍ରଂ
 ଧୂମ୍ନୋରୁଧାର ପୟସ୍ୱଜ ସୁନର୍ମା ବିସତା ଦ୍ରୁପିଃ । ଜଳପୂରଣମନ୍ତ୍ରଃ ।
 ଓଁ କରୁଣସ୍ୟଭିମ୍ବନମସି କରୁଣସ୍ୟ ସ୍ୱମ୍ ସର୍ଜନାସ୍ତୁ । କରୁଣସ୍ୟ
 ରୁଚସଦନସି କରୁଣସ୍ୟ ରୁଚସଦନମସି ରୁଚସଦନମାସୀଦ । କସେ
 ବସଂ କେଶୁସ୍ୱେତୁ । ମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ କସୋଃପବିତ୍ରମସି ଶତଧାରଂ କସୋଃ
 ପବିତ୍ରମସି ସହସ୍ରଧାରଂ । ଦେବସ୍ତୁ ସବତା ସୁନାତୁ କସୋଃପବିତ୍ରେଣ
 ଶତଧାରେଣ ସୁପାକାମଧୁଷଃ । ପଲମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ ଯାପନନା ଯିନା ଅଞ୍ଜନା
 ଅପୁଷ୍ପାୟୁଷ୍ଟ ପୁଞ୍ଜିଣୀଃ । ବୃହସ୍ପତିପ୍ରସୂତାସ୍ତାନୋ ମୁଞ୍ଚନ୍ତୁଂହସଃ । ପଞ୍ଚରତ୍ନ
 ପ୍ରକ୍ଷେପ ମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ ପରିକାଳପତିଃ କବରୀର୍ଜି ଦିବ୍ୟାନ୍ୟଜମୀତୁ ।
 ଦଧିତ୍ରାଜ ଦାଣ୍ଡସେ । ଦକ୍ଷିଣାଦାନମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ସମ-
 ବର୍ତ୍ତତାନ୍ତେ ଭୂତସ୍ୟ ଜାତଃ ପରାବେଦ ଅସୀତୁ । ସବାଧାର ପୃଥ୍ୱ୍ୟଂ
 ବ୍ୟାମୁତେ ମାଂ କସ୍ତେ ଦେବାୟ ଦବିଷା କସେମ । ଗଜମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ
 ଗଜହାସଂ ଦୁରାଧର୍ମଂ ନିତ୍ୟପୁଷ୍ପାଂ କରତ୍ୱିଣୀଂ । ରୁଦ୍ରଂ ସବବୁତାନାଂ
 ଭୃମିତୋ ପହ୍ଲୟେ ଶ୍ରିୟଂ । ଓଷଧି ପ୍ରକ୍ଷେପଃ । ଓଁ ଯାତ୍ରସ୍ୟାଃ ପୃଥ୍ୱା-
 ଜାତା ଦେବେଭ୍ୟ ସ୍ତେୟନଂ ପୁର । ମନି ନୁବରୁଣାମହଂ ଶତଂ
 ଧାମାଜ ସପ୍ର ଚ । ସପ୍ରମୃତ୍ତିକାପ୍ରକ୍ଷେପମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ ସେନାୟୁଧ୍ୱଜା
 ନୋରବାନୁଷ୍ଠାନକେଶନା । ଯଜ୍ଞାନଃ ଶର୍ମସପ୍ରଥାଃ । ଦୃବ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରଃ ।
 ଓଁ ବାଶ୍ରାହାଶ୍ରାହ ପ୍ରବେଦନ୍ତ ପରୁଷଃ ପରୁଷଃ । ଏକାନୋ ଦୃବେ-
 ପ୍ରଚନ୍ ସହସ୍ରେଣ ଶତେନ ଚ । ପଞ୍ଚପଞ୍ଚବ ଦାନମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ ଅଶ୍ୱତ୍ତେ-
 ବୋନିଷବନଂ ପଶ୍ଚେ ବୋ ବସତି ଶ୍ୱତା । ବୋଭଜଇହେନାସଥ
 ଯସ୍ମିନବଥପୂରୁଷଂ । ପବିତ୍ର ଦାନମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ ପବିତ୍ରେଷ୍ଟୋ ବିଷ୍ଣୁବିନ୍ଦ୍ୟ

ସବଦୁର୍ବ୍ୟଃ ପ୍ରସବ ଉତ୍ପନ୍ନାମି । ଅତିଦ୍ରୋଣ ପବଦ୍ରୋଣ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଭ୍ୟାଃ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ତସ୍ତବଦାନମଭ୍ୟାଃ । ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣାବଦା ପରାପତ ସ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣା ପୁନରାପତ ।
 ବସେବବକ୍ତ୍ରୀଣାବଦାନମର୍ଜ୍ଜ୍ବ ଶତକ୍ରତୋ । ଶ୍ରୀକବଦାନମଭ୍ୟାଃ । ଓ
 ଶ୍ରୀକ୍ରତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଷ୍ଠ ପତ୍ନୀ ବଦୋବଦ୍ରୋ ପାଶେ ନକ୍ଷତ୍ରାଣି ରୂପମର୍ଣ୍ଣି କୌ-
 ବ୍ୟାଭ୍ୟାଃ । ଲକ୍ଷ୍ମିଷାଣା ମୁନି ଲକ୍ଷ୍ମୀଣ ସବଲୋଚଂ ମଲ୍ଲସାଣ । ପ୍ରତିଷ୍ଠା-
 ମଭ୍ୟାଃ । ଓ ମନୋଜୁଷ୍ଠ ଶୂଷିତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ବୃହସ୍ପତିର୍ଯଜ୍ଞମିମଂ ଚନୋଭୁ ।
 ଅରଷ୍ଟଂ ଯଜ୍ଞଂ ସମିମଂ ବଧାରୁ ବସେବେବା ସ ଲହ ମା ବୟନ୍ତା ମୌ
 ପ୍ରତିଷ୍ଠ । ଓ ବୁର୍ବୁଦାସଃ ଗଣେଶବରୁଣ ଲହାଗର ଲହବିଷ୍ଣୁ ।
 ଓ ଗଣାନାଂଭ୍ୟା ଗଣପତିଂହବାମହେ ପ୍ରିୟାଣାଂଭ୍ୟା ପ୍ରିୟପତିଂ ହବାମହେ
 ଜ୍ୟାନ୍ତାଂଭ୍ୟା ଜୟପତିଂ ହବାମହେ ବସୋମମ ଅହମଜାଜ ଗର୍ଭ୍ୟମାଭୁମ-
 ଜାସି ଗର୍ଭ୍ୟଂ । ଲଭ ମଲେଶ ଗଣେଶ ମାବାହସ୍ବେଭୁ । ଓ ଚତ୍ରାୟାମି
 ବ୍ରାହ୍ମଣା ବଜ୍ରମାନସ୍ତଦା ଶାସ୍ତ୍ରୋ ଯଜମାନୋହବିଃ । ଅହେତୁମାନୋ-
 ବରୁଣେହବୋଧୁରୁ ଶଂସମାନ ଅୟୁଃପ୍ରମୋଷୀଃ । ଲଭମଲେଶ ବରୁଣଂ
 ଅବାହସ୍ବେଭୁ । ପଞ୍ଚୋପବୁଲେଶ ଗଣେଶଂ ବରୁଣଂ ଚ ପୂଜସ୍ବେଭୁ ।
 ଗର୍ଥୀକାହନ ମଭ୍ୟାଃ । ସବେ ସମୁଦ୍ରଃ ସରତସ୍ତ୍ରୀଥୀଜ୍ଞ ଜଳଦାନଦାଃ ।
 ଅୟାନ୍ତୁ ଯଜମାନସ୍ୟ ଦୁରତଶ୍ଚୟକାରକାଃ । ଚତଃ କଲସାଭମଭ୍ୟାଂ ।
 କଲସସ୍ୟ ମୁଖେ ବିଷ୍ଣୁଃ ବଶେ ରୁଦ୍ରଃ ସମାଶ୍ରିତଃ । ମୂଳେ ଚସ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀତୋ-
 ବ୍ରହ୍ମା ମଧ୍ୟେ ମାତୃଗଣାଃ ସୁତାଃ । ଭୂର୍ଣ୍ଣୋ ଭୁ ସାନଭ୍ୟାଃ ସପ୍ତ ସପ୍ତଦ୍ବୀପା
 ବସୁଜିବ । ରୁଦ୍ରେଦୋଽଥ ଯଜୁର୍ବେଦଃ ସାମବେଦୋଦ୍ୟଧିଜଞ୍ଜଃ । ଅ-
 ଜୈଷ୍ଠ ସହଚାଃ ସବେ କଲଶଂ ଭୁ ସମାଶ୍ରିତାଃ । ଚତଃ କଲଶ ପ୍ରାର୍ଥକା ।
 ଦେବଦାନବସଂକାଦେ ମଥ୍ୟମାନେ ମହୋଦଧୌ । ଉତ୍ପନ୍ନୋଽପି
 ଯଦାଭୁମ୍ବ ବିଧୂତୋ ବିହୁନା ସ୍ବୟଂ । ଉତ୍ତ୍ରାସବାଣି ଗର୍ଥୀନ ଦେବାଃ
 ସବେଭୃୟିଷ୍ଟିତାଃ । ହୃୟି ବିଷ୍ଣୁ ସବେଽପି ଯତଃ କାମଫଳପ୍ରଦାଃ ।
 ଉତ୍ତ ପ୍ରଥବାଦମଂ ଯଜ୍ଞଂ କର୍ତ୍ତୁମୀହେ ଜଲୋଭବ । ସାନିଧ୍ୟଂ ଭୁରୁ ମେ
 ଦେବ ପ୍ରସନ୍ନୋ ଭବ ସବଂବା । ଲଭ ପ୍ରାର୍ଥକା । ପୁନରୁଚମ୍ୟ ଯଥା—

ସମ୍ବନ୍ଧିତସଂକଳ୍ପଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ । ଅର୍ଥାତ୍ ଯଦି ପୂର୍ବଦିବସଃ ସ୍ୟାତ୍ତଦାମୂର୍ତ୍ତ୍ୟ-
ଯଜମାନମାତ୍ମୟାଦୌ କରଣଦିକ୍ଷା । କାରସ୍ତେଷୁ । ପଞ୍ଚାତ୍ ଦ୍ଵିତୀୟମପି
ସଂକଳ୍ପଂ ଚତୁର୍ବିଧମିତ୍ତରାତ୍ମ୍ୟପ୍ରମାଣାତ୍ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟାଃ ସ୍ଵୟଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ ।
ଯଦା ସ୍ଵସ୍ୟାର୍ଥମେବ ପୂଜନଂ ସ୍ୟାତ୍ତଦା ପ୍ରଥମଂ ନିୟମେତ ଦିବସାନୁକାର୍ଯ୍ୟ
ପୂଜନସ୍ୟ ଦେଭ୍ୟଂ ଶ୍ରେୟାତ୍ମ୍ୟ ସ୍ଵନାମ୍ନୈବ ସଂକଳ୍ପଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ ।
ପୂଜାକାଳେ ଦ୍ଵିତୀୟମପି ସଂକଳ୍ପଂ ଚତୁର୍ବିଧମିତ୍ତରାତ୍ମ୍ୟପ୍ରମାଣାତ୍
ସ୍ଵାନମ୍ନୈବ କୁର୍ଯ୍ୟାତ । ୧୦ ।

ଅର୍ଥ—ମଙ୍ଗଳ ନିମିତ୍ତ ଘଟପ୍ରାପ୍ତ କର ଦେବତା ଗଣେଶଙ୍କୁ
ଉପସ୍ଥେୟ ମନ୍ତ୍ରେ ପୂଜା ଓ ଅନ୍ତର୍ଗତ କର ସଂକଳ୍ପ କରବ ।
ଅର୍ଥାତ୍ ପୂର୍ବଦିନରୁ ଯଜମାନ ସଂକଳ୍ପ କର ଅର୍ତ୍ତାତ୍ମ୍ୟ କରଣ କରବ
ଚତୁର୍ବିଧ ଅର୍ତ୍ତାତ୍ମ୍ୟ ପରଦିନ ଯଥାବିଧି ସଂକଳ୍ପ କରବେ । ଯଦି ଅପଣା
ନିମିତ୍ତ ଅପେ କର୍ତ୍ତାହୁଏ ତେବେ ପୂର୍ବଦିନର ସଂକଳ୍ପ ଅପଣା ନାମରେ
ଉଚ୍ଚାରଣ କରବ ପରଦିନ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି କରବ । ୧୦ ।

ଉଚ୍ଚିତ୍ତନ ।

ଅଥ ବିନିଯୋଗଃ ।

ଓଁ ଅସ୍ୟ ଶ୍ରୀ ପାର୍ଥବେଶ୍ଵର ଚନ୍ଦ୍ରାମଣିବିଦ୍ୟାମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ । ନିବ୍ରହ୍ମାନୁବ୍ରହ୍ମ
ବର୍ତ୍ତା ବ୍ରହ୍ମା ଋଷିଃ । କାମଦୁର୍ଦ୍ଦା ଗାୟତ୍ରୀଛନ୍ଦଃ । ଶ୍ରୀଗୁରୁପ୍ରଦକ୍ଷିଣା
ପାର୍ଥବେଶ୍ଵରୋ ଦେବତା । ଗ୍ରାଁ ବାଳଂ । ଶ୍ରୀ ଶକ୍ତିଃ । ନମଃ କାଳଙ୍କ ।
ମମ ସର୍ବାଭିଷ୍ଟକାମକାମିଷ୍ଟ୍ୟର୍ଥେ ବା ଅମୃତାଭିଷ୍ଟକ୍ୟର୍ଥେ ପୂଜନେ
ବିନିଯୋଗଃ । ଯଦ୍ଵା ଅମୃତ ଯଜମାନସ୍ୟାମୃତକାମକାମିଷ୍ଟ୍ୟର୍ଥେ ପୂଜନେ
ବିନିଯୋଗଃ । ୧୦୦ ।

ଅଥ ନ୍ୟାସବିଧିଃ ।

କରନ୍ୟାସୋ ଯଥା—ଓଁ ହ୍ରୌଁ ଗ୍ରାଁ କ୍ଲୌଁ ସଃ ସର୍ବାଙ୍ଗାୟ ଶିବାୟ
ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠାଭ୍ୟାଂ ନମଃ । ଓଁ ହ୍ରୌଁ ଗ୍ରାଁ କ୍ଲୌଁ ସଃ ସର୍ବାଙ୍ଗପ୍ରସକ୍ତିଶିବାୟ
ଚର୍ଚ୍ଚିତାଭ୍ୟାଂ ସାଦା । ଓଁ ହ୍ରୌଁ ଗ୍ରାଁ କ୍ଲୌଁ ସଃ ନିତ୍ୟମନୁପ୍ରସକ୍ତିଶିବାୟ

୨ ସଦାମ ଶବ୍ଦପଦା

ଅଥ ଲିଙ୍ଗ ଦିଗ୍‌ପଦ୍ୟଂ ।

ବିଶାବୋଁ ପଶେଷପୋଷ୍ଠାମିବାନ୍ତିବନବିଷୟମୁଦ୍ଧିନ୍ ଅମ୍ଭୁବମ୍ଭୁ-
ଭିବନ୍ଧୁଷ୍ଣୁକମ୍ଭୁଭିବନ୍ଧୁ ବା ବୋ ଦୁଗ୍ଧେନାଭିଧାୟ ସୁନଃ ସମୀଦର୍ଶାସ୍ତ
କ୍ରାମ୍ଭୁ ମୁଳବଲ୍ଲୀବମ୍ଭୁଭିବାମେଷକୃତ୍ୟ ବର୍ଧିବହୁଭଦ୍ରାଚୁର୍ଦ୍ଧ୍ୱୟତାଂ ମଧୁ
ମିଶ୍ରିତବୋଦୁଗ୍ଧେନ ବା ଦୁଗ୍ଧମିଶ୍ରିତକଲେନ ମଧୁସଞ୍ଜିତେନ ସଥୋ-
କ୍ରମନ୍ଦେଶାହରଣଂ କୁର୍ଯ୍ୟତ୍ । ବିଶାବରଣମନ୍ତଃ—ଓଁ ହ୍ରୌଁ ସ୍ତ୍ରୀଁ
କୂଁ ସଃ ହସୟ ନମଃ । ଇତି ମୁଦାବରଣଂ ।

ଅର୍ଥ—ପ୍ରଥମ ପଶେଷ ରୌଷ ଶିବ ବାନ୍ତିବ ନନ୍ଦୀ ଓ ପଶ-
ଦେବତା ମାନଙ୍କ ମୁଦ୍ଧି ପଦିବା ସଦାସେ ଅମ୍ଭୁବର ମୁଳରୁ ମାଃ
ବମ୍ଭା ସୁକମ୍ଭୁଭିବାକୁ ଗୋଦୁଗ୍ଧରେ ପିଞ୍ଜିବ । ଚପୁରେ ସମୀ, ବସ,
ଅସୁକ୍ର ଅମ୍ଭୁମୁଳର ମୁଦ୍ଧିବା ଓ ହୁଙ୍ଗାମାଃ ଅଶି ଏକାଠି ତର ବର୍ଧିବ
ଓ ବୋଦୁଗ୍ଧରେ ଦିବ୍ୟ ତୁଳା ମିଶାଇବ ବୋଦୁଗ୍ଧମିଶ୍ରିତକଲରେ ମହୁ
ମିଶାଇ ଓଁ ହ୍ରୌଁ ସ୍ତ୍ରୀଁ କୂଁ ସଃ ହସୟ ନମଃ ଏହି ମନ୍ତ୍ରପଦ୍ଧତି ପଞ୍ଜିବ ।

ଅଥ ଲିଙ୍ଗସଂସଠନଂ ।

ଓଁ ହ୍ରୌଁ ସ୍ତ୍ରୀଁ କୂଁ ସଃ ମହେଶ୍ୱରସ୍ତ୍ରୀ ନମଃ ଇତି ସଂସଠନମନ୍ତଃ ।
ଅଥ ଲିଙ୍ଗଂ ହସ୍ତାଞ୍ଜଳୌ ମୃଦ୍ବା ଅବାହସ୍ୱେତ୍ । ଓଁ ହ୍ରୌଁ ହ୍ରୀଁ କୂଁ
ସଃ ପିନାକପାଶସ୍ତେ ନମଃ । କୈତାସଶିଖସ୍ତମ୍ୟାତ୍ ସମାପତ୍ତ ମମ
ପତ୍ନେ । ପୂର୍ତ୍ତାଂ ଜପଂ ଗୁଣ୍ଡାଭା ତ ସଥୋକ୍ରମଲବୋଧକ । ୦ ।
ବେଦଦେବେଶଦେବେଶଂ ସର୍ବଲୋକହୃଦେଇବଂ । ସଥୋକ୍ର-
ରୂପିଣଂ ଦେବ ସମୁଦାବାହୟମ୍ୟଦଂ । ୧ । ଇତ୍ୟାବାଦ୍ୟ ପୂର୍ବ
ରଚିତାୟାଂ ଦେବତାୟାଂ ଶିଖସେପରି ତାମ୍ରପାତ୍ରେ ସ୍ଥାପୟେତ୍ ।
ସ୍ଥାପନ ମନ୍ତଃ—ଓଁ ହ୍ରୌଁ ସ୍ତ୍ରୀଁ କୂଁ ସଃ ଦୁଳପାଶସ୍ତେ ନମଃ ଇତି
ଶିବୋଦକ । ଇତି ସ୍ଥାପନଂ ।

ଅର୍ଥ—ଲିଙ୍ଗ ସଂସଠନମନ୍ତ୍ର ପଦି ଲିଙ୍ଗକୁ ପଢିବ । ଚପୁରେ
ସେହିଲିଙ୍ଗକୁ ହାତ ଅଙ୍ଗୁଳରେ ଧରି ଅବାହନ ମନ୍ତ୍ରପଦି ଅବାହନବର
ସ୍ଥାପନ ମନ୍ତ୍ରପଦି ଶିଖର ଉପରେ ତାମ୍ରପାତ୍ରେ ସ୍ଥାପନ କରିବ ।

ଅଥ ପ୍ରାଣପ୍ରତିଷ୍ଠାବଧୂଃ ।

ତଃ ଦସ୍ତାଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ପାଶ୍ୟତାନ ଚ ଗୁମ୍ଫାଭ୍ୟା ଦସ୍ତୌ ହୌ ଲଙ୍ଗ-
 ସ୍ତୋପର ଦୃଢ଼ା ଇଦଂ ପଠେଚ୍ଚ । ଓଁ ଅଂ ଗ୍ରାଂ ଓଁ କ୍ରୋଂ ଯଂ ରଂ
 ଲଂ ବ ଶଂ ଶଂ ସଂ ହଂ ଶୂଦ୍ରପାଣେଃ ପ୍ରାଣା ଇଦାଂଗନ୍ତୁ ଇଦାଂଗନ୍ତୁ
 ଶୂଦ୍ରପାଣେଃ ସବେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଇଦାଂଗନ୍ତୁ ଇଦାଂଗନ୍ତୁ ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ରାକଂ
 ଭୂତାନ୍ତୁ ଓଁ ଅଂ ହ୍ରୌଂ ଦ୍ରାଂ ଗ୍ରାଂ ଯ ର ଲ ବ ଶସ ସ ହ ସଦାଶିବସ୍ୟ
 ପ୍ରାଣା ଇଦାଂଗନ୍ତୁ ଇଦାଂଗନ୍ତୁ ଓଁ ଅଂ ଗ୍ରାଂ ହ୍ରୌଂ ସଦାଶିବସ-
 ସବେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ମନସ୍ତନ୍ତ୍ରାଂଶୋକ୍ରାନ୍ତାଦ୍ରାଜାଦୟଃ ଇମେ ଝମ୍ଭିନ୍ ଯାଥିବ-
 ଲଙ୍ଗେ ସୁଖଂ ଚରଂ ଚିଷ୍ଟନ୍ତୁ ସ୍ବାହା । ଓଁ ଅଂ ଗ୍ରାଂ ହ୍ରୌଂ ସଦାଶିବସ-
 ଙାବ ଇଦପ୍ରିତଃ କୁରୁ ଓଁ ହ୍ରୌଂ ଗ୍ରାଂ ଜୁଂ ସଃ ପିନାବନେ ନମଃ ଯଥୋକ୍ତ
 ରୂପେଷମେ । ଇଦାଂଗନ୍ତୁ ଇଦାଂଗନ୍ତୁ ଇଦାଂଗନ୍ତୁ ସନ୍ନିପତୋ
 ଭବ ସନ୍ନିପତୋ ଭବ ମମ ପୁନଃ ଗୁମ୍ଫାଶ୍ୟ ଇତି ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

ଅର୍ଥ—ଦୁଇ ହାତରେ ପୁଷ୍ପାଶ୍ୟ ଧରି ଲଙ୍ଗ ଉପରେ ରଖି ତାହା
 ଉପରେ ଦୁଇ ହାତକୁ ଶୟାନ ହୋଇ ରଖି ପ୍ରାଣପ୍ରତିଷ୍ଠା ମନ୍ତ୍ର
 ପଢ଼ି ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରବ । ୧୦ ।

ଅଥ ପ୍ରାର୍ଥନାମନ୍ତ୍ରଃ ।

ପୁଷ୍ପାଶ୍ୟତାନ ଗୁମ୍ଫାଭ୍ୟା ପ୍ରାର୍ଥୟେଚ୍ଚ । ଓଁ ହ୍ରୌଂ ଗ୍ରାଂ ଜୁଂ ସଃ-ପିନାବ
 ପାଣିନେ ନମଃ । ସ୍ବାମିନ୍ ସଦାକରାଥ ଯାବତ୍ ପୁନଃ କରେମ୍ୟହଂ ।
 ତାବତ୍ ପ୍ରୀତିଭବେନ ଲଙ୍ଗେଝମ୍ଭିନ୍ ସପ୍ରିତଂ କୁରୁ । ସ୍ବାହା ଇତି
 ମନ୍ତ୍ରେଣ ଦସ୍ତଗତ ପୁଷ୍ପାଶ୍ୟତାନ ଲଙ୍ଗୋପର ନ୍ୟସେଚ୍ଚ । ଇତି ପ୍ରାର୍ଥନା ।
 ଅଥଶିବଲିଙ୍ଗଦର୍ଶିତାଦ୍ଵାମେ ଗତପତ୍ୟାଦମୁର୍ତ୍ତିଃ ପ୍ରାପ୍ୟ ଯଥୋକ୍ତମନ୍ତ୍ରେ
 ପ୍ରୟତ୍ନୟେଚ୍ଚ । ତତୋ ବାମାଙ୍ଗେ ଉମାଦେବିନ୍ୟ ସ୍ଥାନାଦବଧୂନା
 ସମ୍ପୂଜୟେଚ୍ଚ । ତସ୍ୟମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ ଭଗବତ୍ୟେ ଉମାଦେବିନ୍ୟ ଶଙ୍କର
 ପ୍ରିୟୟେ ନମଃ । ୧୧ ।

ଅର୍ଥ—ତପ୍ତରେ ଦସ୍ତରେ ପୁଷ୍ପାଶ୍ୟ ଧରି ପ୍ରାର୍ଥନା ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଲଙ୍ଗ

ଉପରେ ଦେବ । ଚନ୍ଦନନ୍ତର ଶିବଲିଙ୍ଗର ଦକ୍ଷିଣଭାଗରେ ଗଣ-
ପତିଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଯଥୋକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରରେ ପୂଜା କରିବ ଓ ଶିବଙ୍କର ବାମା-
ଙ୍ଗରେ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଉପାଦେବାଙ୍କର ସ୍ଥାନାନ୍ତ ପୂଜା କରିବ । • ।

ଅଥ ଧ୍ୟାନଂ ।

ପୁଷ୍ପାକ୍ଷତାନି ଗୁପ୍ତାଦ୍ଧା ଓଁ ହ୍ରୀଁ ଶ୍ରୀଁ କୁଁ ସଃ ପଶୁପତୟେ ନମଃ ।

ଚତୋ ମଣିସ୍ତମୁଦିତନମାନଂ

ହୃଦୟଂ ଦ୍ଵାର ବପାଠ ଗୋରଂ ।

ମହାର୍ଦ୍ଧ ନୀଳାମ୍ବୁଜ ବଜ୍ରବେଦକଂ

ଚନ୍ଦ୍ରିକା ଧ୍ୟାୟେନ୍ନିଷ୍ଠରେ ଶିବାଲୟଂ ।

ସନ୍ତପ୍ତ ହେମ ବଳଶି ବହୁର ବିଚିତ୍ରେଃ

ପ୍ରୋଭାସିତଂ ସ୍ଵଚ୍ଛବ ସୌଧତଳାଭରାମଂ ।

ରମ୍ୟଂ ଚ ଚକ୍ତିବୟୁରଂ ବରପୀଠମଧ୍ୟେ

ଲିଙ୍ଗଂ ଚ ରତ୍ନସହସ୍ରଂ ମନସା ସ୍ମରେତ୍ । ୧ ।

ସର୍ବଜ୍ଞଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନପ୍ରଦାନୈକମହାସୁନେ ।

ନମସ୍ତେ ଦେବଦେବେଶ ସର୍ବଭୂତହୃଦେଇଶଃ । ୨ ।

ଅନନ୍ତକାନ୍ତ ସମ୍ପନ୍ନ ଅନନ୍ତାସନସଂସ୍ଥିତ ।

ଅନନ୍ତଶକ୍ତିଶୋଭାବ୍ୟ ପରମେଶ ନମୋଽସ୍ତୁ ତେ । ୩ ।

ପାହୁ ପାହୁ ଗୁଣାଗତ ଉତ୍ପତ୍ତିସ୍ଥିତିକାରକ ।

ସର୍ବାର୍ଥସାଧନୋପାୟ ବିଶ୍ଵେଶ୍ଵର ନମୋଽସ୍ତୁ ତେ । ୪ ।

ସ୍ଵଚ୍ଛବାନିର୍ମଳାକାର ସର୍ବବ୍ୟାପକନାଶକ ।

ସୋମେଶୋଗ ମହାସୋମେଶୋମେଶ୍ଵର ନମୋଽସ୍ତୁ ତେ । ୫ ।

ପାତାଳେ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥେ ଦଶଦିଗି ଗମନେଶ୍ଵର ସର୍ବଶୈଳେ ।

ସିଙ୍କୌ ଲେଷ୍ଠେ ଚ ତାଣ୍ଡେ ଶିବିକାପବନେ ସ୍ଥାବରେ ଜଙ୍ଗମେ ବା

ଗାତଂ ସର୍ବୋପକାରୀନାମସ୍ତବସ୍ତବପଥେ ପୁଷ୍ପହସ୍ତେ ଚଣାକ୍ରେ ।

ସର୍ବବ୍ୟାପି ବିବୋଧୟଂ ସଦା ବସତି ପୁମାନ୍ନାସ୍ତିଦୈବୋ ହିତାୟଃ ।

ଅଥ ଲିଙ୍ଗାଙ୍ଗୁଳଂ ।

ଓଁ ବ୍ରହ୍ମମୁଖସ୍ଵରୂପଈତିଲିଙ୍ଗଂ ନିର୍ମଳଶୁଦ୍ଧସଂଯୋଜିତଲିଙ୍ଗଂ ।
 ନନ୍ଦନ ଦ୍ଵାଦଶନିବାସଶଲିଙ୍ଗଂ ତଂ ପ୍ରଣମାମି ସଦା ଶିବଲିଙ୍ଗଂ । ୧ ।
 ଦେବମୁଖସ୍ଵରୂପଈତିଲିଙ୍ଗଂ ବାମବିନାଶନବାସଶଲିଙ୍ଗଂ ।
 ସ୍ଵବେଦପର୍ଯ୍ୟବନାଶନଲିଙ୍ଗଂ ତଂ ପ୍ରଣମାମି ସଦା ଶିବଲିଙ୍ଗଂ । ୨ ।
 ଶିବସ୍ଵରୂପଈତିଲିଙ୍ଗଂ ସର୍ବାସ୍ଵରୂପଲେପିତଲିଙ୍ଗଂ ।
 ବୁଦ୍ଧିବର୍ଦ୍ଧନବାସଶଲିଙ୍ଗଂ ତଂ ପ୍ରଣମାମି ସଦା ଶିବଲିଙ୍ଗଂ । ୩ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମହାମଣିବୁଦ୍ଧିଲିଙ୍ଗଂ ବସବସଜ୍ଞବିନାଶନଲିଙ୍ଗଂ ।
 ଜାଗତ୍ସୁଦେହ୍ୟେତସ୍ୟୋଜିତଲିଙ୍ଗଂ ତଂ ପ୍ରଣମାମି ସଦା ଶିବଲିଙ୍ଗଂ । ୪ ।
 ବୁଦ୍ଧମତନନଲେପିତଲିଙ୍ଗଂ ପଦ୍ମପଦ୍ମବାସଶଲିଙ୍ଗଂ ।
 ସହସ୍ରପଦ୍ମବିନାଶନଲିଙ୍ଗଂ ତଂ ପ୍ରଣମାମି ସଦା ଶିବଲିଙ୍ଗଂ । ୫ ।
 ଭାବନବକ୍ତ୍ରିସୁଦେବଲିଙ୍ଗଂ ଦେବଗଣାଈତିସଂଯୋଜିତଲିଙ୍ଗଂ ।
 ଶୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟାପ୍ରସାଦଲିଙ୍ଗଂ ତଂ ପ୍ରଣମାମି ସଦା ଶିବଲିଙ୍ଗଂ । ୬ ।
 ଅଶ୍ଵତ୍ଥୋପରି ଶୋଭିତଲିଙ୍ଗଂ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜହ୍ଵାଳିତବାସଶଲିଙ୍ଗଂ ।
 ବହ୍ମପଦ୍ମପ୍ରବିନାଶନଲିଙ୍ଗଂ ତଂ ପ୍ରଣମାମି ସଦା ଶିବଲିଙ୍ଗଂ । ୭ ।
 ସ୍ଵରସ୍ଵରୂପଈତିଲିଙ୍ଗଂ ସୁରବନସ୍ଵରୂପଈତିଲିଙ୍ଗଂ ।
 ପରମପଦ୍ମଂ ପରମାର୍ଜନଲିଙ୍ଗଂ ତଂ ପ୍ରଣମାମି ସଦା ଶିବଲିଙ୍ଗଂ । ୮ ।
 ଲିଙ୍ଗମଧ୍ୟେ ତମକ୍ ସର୍ବାଂ ଶିଲେଷ୍ୟଂ ସତସ୍ଵଚ୍ଚ ।
 ଲିଙ୍ଗଂ ବ୍ରହ୍ମ ପରଂ ନାସ୍ତି ତସ୍ମାନ୍ନିଙ୍ଗଂ ପ୍ରପୂଜୟେତ୍ । ୯ ।

ଅଥ ଲିଙ୍ଗ ସ୍ଥାନଂ

ପଞ୍ଚାମୃତେନ ଗଙ୍ଗୋଦବେନ ବା ଅଭ୍ୟବେ ଗୋକ୍ଷୀଚ୍ଚିତ୍ରିତ-
 ଦୁଷୋଦବେନ ତ ବାରୟେତ୍ । ତସ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରଃ ।—ଓଁ ଦ୍ରୋଂ ଦ୍ରୀଂ
 ନୁଂସଃ ସର୍ବପଦସ୍ତେ ନମଃ ଓଁ ନମଃ ସମବାୟଂ ତ ମୟୋଦବାୟଂ ତ ନମଃ
 ଶକ୍ତବୟଂ ତ ମୟସ୍ଵରୂପଂ ତ ନମଃ ଶିବାୟ ତ ଶିବତତ୍ତ୍ଵୟଂ ତ ।

ଅର୍ଥ—ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଲିଙ୍ଗାଙ୍ଗୁଳ ବକ୍ତ୍ରିଯୁକ୍ତହୋଇ ପଢିବ ।

ତତ୍ପରେ ପଞ୍ଚାମୃତ ଚନ୍ଦ୍ରା ଗଙ୍ଗୋଦତ ଚନ୍ଦ୍ରବରେ ଗୋଦୁଗ୍ଧରେ
ଦୁଧଲ ମିଶାଇ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ସ୍ନାନ କରାଇବ । • ।

ଅଥ ଶୋଭାପୋଷ୍ୟପୂର୍ବ ।

ମନ୍ତ୍ରୋ ଯଥା — ଓଁ ହ୍ରୌଁ ଗ୍ରୀଁ ଜୁଁ ସଃ ଶିବାୟ ଚନ୍ଦନଂ ସମ-
ର୍ପୟାମି । ୧ । ଓଁ ହ୍ରୌଁ ଗ୍ରୀଁ ଜୁଁ ସଃ ଶିବାୟ ସ୍ବେଦନାଂ ସମର୍ପୟାମି
। ୨ । ଏବ ଅନେନୈବ ମନ୍ତ୍ରେଣ ଅକ୍ଷତାକ ୩ ପୁଷାଣି । ୩ । ଏତା-
ଦକ୍ଷଦୃବ୍ୟାନ୍ ପୁଷାଣି । ୪ । ଏତାଦକ୍ଷ ବଲ୍ଲ ପୁଷାଣି । ୫ । ଧତୁରପଳ-
ହୈବଂ ଧୂସଂ । ୬ । ଏତାବକ୍ଷବର୍ତ୍ତୀବୃତ୍ତପଂ । ୭ । ନୈବେବଂ । ୮ ।
ଜାନାପକାକ । • । ଅଚମନଂ । ୧୧ । ଲବଙ୍ଗ ଦର୍ପିତମୁତଂ ତାମ୍ବୂଳଂ
। ୧୨ । ପୁରୀଫଳଂ । ୧୩ । ବଶିଷ୍ଠା । ୧୪ । ଦର୍ପିତଲପଃ । ୧୫ ।
ନମସ୍ତାରଃ । ୧୬ ।

ଅଥ ଅବରଣପୂର୍ବପ୍ରକାରଃ ।

ଚନ୍ଦ୍ରାନଶ୍ଚୁମୁର୍ତ୍ତିମୁକ୍ତଂ ଶୋଭାପୋଷ୍ୟରେଣ ବା ପଞ୍ଚୋପବିତ୍ତରେଣ ବ-
ଚସ୍ତ ସାମାନ୍ୟତୟା ଗଙ୍ଗାକ୍ଷତପୁଷ୍ପଧୂପପାନୈବେଦ୍ୟନ୍ ମଂଜୁକାନ୍ତ
ପାତେ କୃତ୍ବା ତପ୍ତାଂ ବାମଦଳେ ଧୃତ୍ବା ଶିବଲିଙ୍ଗସ୍ୟ ପରତୋଽଞ୍ଜ-
ଦଳପଦ୍ମସ୍ୟ ଯତ୍ବା ଶିଖରାବାରସ୍ୟ ପୂର୍ବଦର୍ଶିତାଦ୍ୟାରବ୍ୟ ଏବୈବମୁର୍ତ୍ତି
ପୂଜନଂ ଚରେତ୍ ଯଥା—

ପୂର୍ବେ—ଓଁ ସବାୟୁ ହିତ ମୂର୍ତ୍ତିସ୍ତେ ନମଃ ।

ଉତ୍ତାରେ—ଓଁ ଉବାୟ ଲଳମୂର୍ତ୍ତିସ୍ତେ ନମଃ ।

ଉତ୍ତରେ—ଓଁ ରୁଦ୍ରାୟ ଚେନୋମୂର୍ତ୍ତିସ୍ତେ ନମଃ ।

ବାୟୁବେ—ଓଁ ଉଗ୍ରାୟ ବାୟୁମୂର୍ତ୍ତିସ୍ତେ ନମଃ ।

ପଶ୍ଚିମେ—ଓଁ ଭୀମାୟ ଅବାସମୂର୍ତ୍ତିସ୍ତେ ନମଃ ।

ନୈରୂତେ—ଓଁ ପଶୁପତସ୍ତେ ଯଜମାନମୂର୍ତ୍ତିସ୍ତେ ନମଃ ।

ଦକ୍ଷିଣେ—ଓଁ ମହାଦେବାୟ ସୋମମୂର୍ତ୍ତିସ୍ତେ ନମଃ ।

ଆଗ୍ନେୟାଂ—୐ ଇଶାକାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ନମଃ ।

ଇତ୍ୟାଦିଶବ୍ଦପୁରାଣମୁକ୍ତମୁକ୍ତିପୁରାଣ ।

ଅର୍ଥ—ଶିବଭାବର ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗଦଳ ପଦ୍ମରେ ବସ୍ତା ଶିଖରବାର
ଅଙ୍ଗଦଳପଦ୍ମରେ ପୂଜାକର୍ତ୍ତୃକାଠାରୁ କ୍ରମରେ ଶୋଭାପ୍ରାପ୍ତର
ବା ପଞ୍ଚୋପବିଧପୂଜାକରକ । ଅଥବା ମନ୍ତ୍ର ଅକ୍ଷତ ପୁଷ୍ପ ଧୂପ ଘୃତ
ନୈବେଦ୍ୟ ଘୋଷିଏ ପାତ୍ରରେ ଏକାଠି ରଖି ନେଇ ଅଠଗୋଟି
ଦିଗରେ ଅଙ୍ଗମୁକ୍ତି ପୂଜା କରବ ।

ଅଥ ବଳଦାନଂ ।

ଚତୋ ଦେଶକାଳୌ ସୁଦ୍ଧା ବାହ୍ଯତାର୍ଥଫଳ ପ୍ରାପ୍ତସ୍ତେ କୃତପୂଜନସ୍ୟ
ସାଙ୍ଗତାପିକ୍ୟର୍ଥଂ ଯଥାଶକ୍ତ ସଂଜ୍ଞାତଂ ଯତ୍ ପଦାର୍ଥଂ ପୂଜାମେବ ନିଶ୍ଚିତଂ
ଚଦୈକୈକଂ ଚକ୍ଷୁଲାକ୍ଷତସହିତଂ ପ୍ରତ୍ୟେକଂ ଶତ୍ରୁକ୍ଷରେଣ ଶିବା-
ର୍ପଣଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ । ଅନ୍ତେ ତୁ ଉପଦାସ୍ୟର୍ଥ ଜାତିଫଳଂ ମୁକ୍ତମଶ୍ୱେନ
ଦଦ୍ୟାତ୍ । ଯଥା—୐ ହ୍ରୌଁ ସ୍ତ୍ରୁଂ କୁଂ ସଃ ନମଃଶିବାୟ ପ୍ରସନ୍ନ
ପାତ୍ରଜାତାୟ ସ୍ୱାହା । ଏତାନି ମଳାକ୍ଷତପୁଷ୍ପଧୂପଘୃତନୈବେଦ୍ୟାଘନି
ମୟା ଯଥୋକ୍ତବିଧାନା ଯାନି ଯାନି ସମ୍ପର୍କିତାନି ତୈରେତଦ୍ୱାଗଫଳ
ବଳଦାନସମର୍ପଣମାହେଣ ପରମ୍ବା ଶିବୋମୟି ପ୍ରୀୟତାଂ ମମାମୁକ-
ତାମଳାମୁଦାବଧି ଦଳାନ୍ତରେଣ ବଧିଦୋମାବଳମ୍ କୁରୁ ଶୀଘ୍ରମେବ
ମମ କାର୍ଯ୍ୟଂ ସାଧୟ ସାଧୟ ଏଶବଳଃ ଶିବାୟ ସାଙ୍ଗାୟ ନମଃ ସ୍ୱାହା ।
ଇତି ବଳଦାନଂ ।

ଅଥ ସ୍ତୋତ୍ରଂ ।

କ୍ୱଂ ମାତା ସର୍ବଲୋକାନ୍ତାଂ ତ୍ୱମେବ ଜଗତଃ ପିତା ।

କ୍ୱଂ ତ୍ରାତା କ୍ୱଂ ସୁହୃନ୍ନିଶଂ କ୍ୱଂ ପ୍ରିୟସ୍ତୁଂ ପିତାମହଃ । ୧ ।

ନମସ୍ତେ ଭଗବନ୍ କୁନ୍ତୁ ଇସ୍ତୁବତ୍ତେତଦେବେ ।

ନମୋ ଭବାୟ ଦେବାୟ ଭସାୟାମୁମୟାୟ ତ । ୨ ।

ସର୍ବାୟ ଶିବିରୂପାୟ ସଦାସୁରଭିରୂପିଣେ ।

ପଶୁକାଂ ପତୟେ ଭୁବ୍ୟଂ ପାଦକାମିତତେଜସେ । ୩ ।
 ବୀମାୟ ବ୍ୟୋମରୂପାୟ ଯଶୋରୂପାୟ ତେ ନମଃ ।
 ମହାଦେବାୟ ସୋମାୟ ଅନନ୍ତାୟ ନମୋ ନମଃ । ୪ ।
 ଭଗ୍ନାୟ ଯଜମାନାୟ ଯୋଗିନେ କର୍ମଯୋଗିନେ ।
 ନମସ୍ତେ କଲ୍ପବୃକ୍ଷାୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷପଲଦାୟିନେ । ୫ ।
 ପାର୍ଥିବାନାଂ ଚ ଇଙ୍ଗାନାଂ ଯନ୍ତ୍ରୟା ପୂଜନଂ କୃତଂ ।
 ତେନ ମେ ଭଗବାନ୍ ଭୁବଃ କାହିଁତାର୍ଥଂ ପ୍ରସୃଜ ଭୁ । ୬ ।
 ଶିବାଗ୍ରେ ପୂଜନଂ କୃତ୍ବା ସ୍ତୋତ୍ରମେତତ୍ ପଠେତ୍ ସଦା ।
 ସର୍ବାର୍ଥସାଧନୋପାୟମିତ୍ତ ଦେବେର୍ବିଦିଷ୍ଟେତଂ । ୭ ।

ଅଥ ମୂଳମନ୍ତ୍ରପଦ୍ୟଃ ।

ଭୂତିଛନ୍ଦୋ ଯଥା—ଓଁ ଅସଂଖ୍ୟ ସଦାଶିବ ମନ୍ତ୍ରସ୍ୟ । କାମଦେବରୂପଃ ।
 ପଂକ୍ତିସ୍ତୁତଃ । ଶ୍ଵ ସଦାଶିବୋ ଦେବତା । ମମାମୃତପାଳପ୍ରାପ୍ତୟେ ନପେ
 ଦନିଯୋଗଃ । ମନ୍ତ୍ରଃ । ଓଁ ହ୍ରୈଂ ଶ୍ରୀଂ କୁଂ ସଃ ଶିବାୟ ନମଃ ପ୍ରପଦ୍ମ
 ପାରିଜାତାୟ ସ୍ବାହା । ଇମଂ ମନ୍ତ୍ରଂ ନିତ୍ୟମଷ୍ଟୋତ୍ତୁରାଶତଂ ନପେତ୍ । ୧୦ ।

ଅଥ ହୋମ ପଦ୍ୟଃ ।

ପଶ୍ଚାଦନେନ ନିତ୍ୟମେକାଦଶାହୁତିଂ କୁଡୁୟାତ୍ ।

ଚକ୍ର ପ୍ରଥମଂ ଦକ୍ଷମନ୍ତ୍ରାଦିପଞ୍ଚାଦିପୂଜନଂ ।

ବେଦଳଂ ଶିଳ୍ପସ୍ବଦଧୂପପାନିବେଦ୍ୟାନ୍ତଂ ଚନ୍ଦ୍ରଭୈରବ କ୍ଷୟ୍ୟାତ୍ ।
 ଅଥୈବ ଗର୍ଭବିବରପୂଜନଂ କୃତ୍ବାଗ୍ନିବେଦକାୟାମଗ୍ନିଂ ପ୍ରାପ୍ୟ
 ଅଦୌ ଦୃଷ୍ଟେନିବ ଚତୁଷ୍ପଦ୍ଭୂତାର୍ଦଦ୍ୟାତ୍ । ଚତୁର୍ଥା—ଓଁ ପ୍ରଜା-
 ପତୟେ ସ୍ବାହା ଇଦଂ ପ୍ରଜାପତୟେ । ଓଁ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସ୍ବାହା ଇଦମିନ୍ଦ୍ରାୟ ।
 ଓଁ ଅଗ୍ନୟେ ସ୍ବାହା ଇଦମଗ୍ନୟେ । ଓଁ ସୋମାୟ ସ୍ବାହା ଇଦଂ
 ସୋମାୟ । ହୃତଶେଷଂ ଭୁ ପ୍ରୁ ବେଶୈବ ଜଳପାତେ ପ୍ରକ୍ଷିପେତ୍ । ତତୋ
 ଗଣେଶାଦଭ୍ୟୋ ନମଃ ଇତ୍ୟନ୍ତେନ ମନ୍ତ୍ରେଣ ଏହିତଂ ହବ୍ୟେନ ଏବ
 ଅହୃତଂ ବତ୍ସା ପୁନରପି ସ୍ବ ସ୍ବ ମନ୍ତ୍ରେ ନିବଗ୍ରହାଣାମପି ଅହୃତାର୍ଦଦ୍ୟାତ୍ ।

ତତୋ ମୂଳମନ୍ତ୍ରେଣ ଏକାଦଶାହୁଗର୍ଦ୍ଧବ୍ୟାହୁ । ଅଥ କାମପୂରକ
ମନ୍ତ୍ରେଣ କୃତ୍ୟଂ ଏକତଃଶତଧ୍ୟବସତସଂଶ୍ୟା ଅହୁଗର୍ଦ୍ଧବ୍ୟାହୁ ।
କାମରୂପକମକ୍ଷସ୍ତୁ ଓଁ ହ୍ରୌଂ ସ୍ତ୍ରୀଂ କୁଂ ସଃ ନମଃଶିବାୟ ଉଂ ଦାତା
ସର୍ବଲୋକାଳାଂ କୃଷ୍ଣାଂ ରୁରୁ ମୟେ ପ୍ରଭୋ ୧୨୩୩ର୍ଥେ ସ୍ବାହା ।

ଅଥ ଚର୍ଚ୍ଚଣବିଧିଃ ।

ତଃ ଗୋଦୁଗ୍ଧଂ ଗଙ୍ଗୋଦକାଦ୍ୟାଂ ସଦ୍ ଲଳେନୈବାଦସ
ଦୁବାକ୍ତୁରିଃ କୁଶାଗ୍ରଭୂତିକା ଦେବଗର୍ଭେନ ଚର୍ଚ୍ଚୟେତ୍ । ଓଁ ଶିବାୟ
ନମଃ ଶିବ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି । ଓଁ ଶିବାୟ ନମଃ ଶିବ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି । ୧ ।
ଓଁ ଉଷାୟ ନମଃ ଉଷାନଂ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି । ଓଁ ଉଗ୍ରାୟ ନମଃ । ଉଗ୍ରା
ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି । ଓଁ ମୃତ୍ୟୁାୟ ନମଃ ମୃତ୍ୟୁଂ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି । ଓଁ ଶଶିଶେଖରାୟ
ନମଃ ଶଶିଶେଖରଂ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି । ଓଁ ଶଂବରାୟ ନମଃ ଶଂବରଂ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି ।
ଓଁ ଚନ୍ଦ୍ରପାୟ ନମଃ ଚନ୍ଦ୍ରପଂ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି । ଓଁ ଚପଦିନେ ନମଃ
ଚପଦିନଂ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି । ଓଁ ହ୍ୟମ୍ବକାୟ ନମଃ ହ୍ୟମ୍ବକଂ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି ।
ଓଁ ରୁଦ୍ରାୟ ନମଃ ରୁଦ୍ରଂ ଚର୍ଚ୍ଚୟାମି । ୨ ।

ଅଥ ପୁଷ୍ପଞ୍ଜଳିଦାନଂ ।

ତଃ ମୂଳମନ୍ତ୍ରଦୁର୍ଗାୟ ଗୋଦୁଗ୍ଧାଦିର୍ବିଶିଷ୍ଟଜଳସ୍ୟ ଧ୍ୟାୟଂ ଦତ୍ତା
ପୁଷ୍ପଞ୍ଜଳିଂ ତ ସମର୍ପୟନ୍ ସଂପ୍ରାର୍ଥୟେତ୍ । ଉଦ୍‌ଘଥା—ଓଁ ହ୍ରୌଂ
ହ୍ରୀଂ କୁଂ ସଃ ଶିବାୟ ନମଃ ପ୍ରପଦ୍ମପାରିଜାତାୟ ସ୍ବାହା । ୩ ।

ଅଥ ଶିବସ୍ତବଃ ।

ନମଃ ଶିବାୟ ସାମ୍ବାୟ ସରଣାୟ ସମ୍ବଳବେ ।
ନିବେଦୟାମି ଶୃଙ୍ଗାଳଂ ଲିଙ୍ଗସ୍ୟଧର ଶାରଦଂ । ୧ ।
ନମଃ ଶିବାୟ ସାମ୍ବାୟ ତାରଣକ୍ଷୟଦେବବେ ।
ନିବେଦୟାମି ଶୃଙ୍ଗାଳଂ ଉଂ ଗତଃ ପରମେଶ୍ବର । ୨ ।
ତାବତସ୍ତୁ ଦ୍ବିପ୍ରାଣାସ୍ତୁ ଜିହୋହଂ ସଦାମୁକ୍ତେ ।
କୃପାକ୍ଷେ ଉତ ଶ୍ରୀତ୍ବା କୁଚନାଥ ପ୍ରସାଦ ମେ । ୩ ।

ଅଜ୍ଞାନାଦ୍ ସଦ ବା ଜ୍ଞାନାଦ୍ ସପ୍ତମାଦିତଂ ମୟା ଶ
ବୃତଂ ଚଦସ୍ତୁ ସଂଗ୍ରହଂ କୃଷ୍ୟା ଚକ ଶବ୍ଦର । ୪ ।

ଅଥ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣାଂ ।

ସାନି ସାନି ଚ ପାପାନ ଦୁଃଖାନି ଚ ମମେଶ୍ଵର ।
ତାନି ତାନି ବିନଶ୍ୟନ୍ତୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ ପଦେ ପଦେ ।

ଅଥ ସ୍ତୁତିଃ ।

ହେ ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼ ମଦନାନ୍ତର ଶୂଳପାଶେ
ସ୍ତ୍ରୀଣୋ ଗିରୀଶ ଗିରୀଜେଶ ମହେଶ ଶମ୍ଭୋ ।
ବୃତେଶ ଭୀଷୟସ୍ତୁଦନ ମାମନାଥଂ
ସସାରଦୁଃଖଭଜନାନ୍ତମପାଶ ରକ୍ଷ । ୧ ।
ହେ ପାଦପଦ୍ମଦୟାବହ ଚକ୍ରମୌଳେ
ରୁଚାଧିପ ସୁରଦର ହିଦୟାଧିନାଥ ।
ହେ ବାମଦେବ ଭବ ରୁଦ୍ର ପିନାକପାଶେ
ସଂସାରଦୁଃଖଭଜନାନ୍ତମପାଶ ରକ୍ଷ । ୨ ।
ହେ ନୀଳକଣ୍ଠ ଦୃଷୟନ୍ତ ନ ପଞ୍ଚବକ୍ର
ଲେହେଶ ଶେଷ ବଳୟ ପ୍ରମଥେଶ ଶବ୍ଦ ।
ହେ ଧୂର୍ଜଟେ ପଶୁପତେ ଗିରିତାପତେ ମାଂ
ସସାରଦୁଃଖଭଜନାନ୍ତମପାଶ ରକ୍ଷ । ୩ ।
ହେ ବିଶ୍ଵନାଥ ଶିବ ଶବ୍ଦର ଦେବଦେବ
ନିଜାଧିପ ପ୍ରମଥନାୟକ ନନ୍ଦୀବେଶ ।
ତାମାସୁରାକିରଣପୋ ହର ଲେକନାଥ
ସଂସାରଦୁଃଖଭଜନାନ୍ତମପାଶ ରକ୍ଷ । ୪ ।
ବାସୁଦେବୀପୁରପତେ ମଣିବର୍ଣ୍ଣିତେଶ
ଶାବେଶ ବସମଖକାଳ କଲ୍ଲେ ମଣେଶ ।

ସବଂ ସବଂ ଦୁଃଖ ଦୈବକାୟ ନାଥ

ସଂସାରଦୁଃଖମହନାକୃଷ୍ଣାୟ ରଥ । ୫ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଦେବୀର ବୃଥାମୟ ଦେ ଦୟାଳୋ
ଦେ ବ୍ୟୋମକେଶ ଶିଳବନ୍ଧୁ ଗଣାଧିପାୟ ।

ଭୟାନ୍ୟାୟ ନୃସିଂହାୟ ବିଦ୍ୟାଧିପାୟ

ସଂସାରଦୁଃଖମହନାକୃଷ୍ଣାୟ ରଥ । ୬ ।

ଦୈତ୍ୟାସୁରାଦିକାୟ ବୃଷାକର୍ଷାୟ

ସୁଭଦ୍ରାୟ ବିନୟନ ବିଜୟନିକାୟ ।

ନାରାୟଣପ୍ରିୟ ଦୟାମୟ ଶକ୍ତିନାଥ

ସଂସାରଦୁଃଖମହନାକୃଷ୍ଣାୟ ରଥ । ୭ ।

ବିଶ୍ଵେଶ୍ଵର ବସୁଧାଧିପତି ବିଶ୍ଵରୂପ

ବିଶ୍ଵାକ୍ଷରବିଜୟନିକାୟ ଶୁଭେଶ୍ଵରାୟ ।

ଦେ ବିଶ୍ଵବନ୍ଧୁ ବିଭୁଶାମୟ ଧ୍ୟାନବଳୋ

ସଂସାରଦୁଃଖମହନାକୃଷ୍ଣାୟ ରଥ । ୮ ।

ନୌଷାଦିକାୟ ଭୁବନାୟ ମହେଶ୍ଵରାୟ

ପଞ୍ଚାନନାୟ ଶରଣାଗତକଳ୍ପଦାୟ ।

ସବଂ ସବଂ ଶକ୍ତିନାଥାୟ ଶ୍ରୀମଦ୍ଦେବୀ

ଦାୟାଦୁଃଖମହନାକୃଷ୍ଣାୟ ରଥ । ୯ ।

ଭବ ଶ୍ରୀମଦ୍ଦେବୀରୂପ୍ୟ ବିଭବଂ ବିବସ୍ତୋଷଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ।

ଭବ ସୁଭା ଗଣନାଦଂ କୁର୍ଯ୍ୟାତ୍ । ଅଥାପି ଶକ୍ତିସ୍ତେଷୁହି

ବିବବକଚମପି ଶ୍ରୀବୟୋଦା ।

ଅଥ ଦସର୍ଜନଂ ।

ପୁଣ୍ୟାଶ୍ରମାନ୍ତ ଶୁଭାୟ ଓଁ ମହାଦେବାୟ ସଜନାକମୂର୍ତ୍ତିୟେ ନମଃ ।

ବୃତ୍ତାବୃତ୍ତାଞ୍ଜୟାଂ ସମସ୍ତ ମମବୃତ୍ତାଂ ପୂଜାଂ ଚ ଶୁଭାୟ ମମ ହୃଦ ମହା-
ଦୈତ୍ୟାସୁରାଦିକାୟ ଯଥାସୁଖଂ ଦିଷ୍ଠୁ ।

ଭବ ଶ୍ରୀବଦାମ ବିବସ୍ତୁକା ସମାସ୍ତା ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କୌଣସି ପୁସ୍ତକବ୍ୟବସାୟୀ ନଗଦ ଚାହିଁଲେ ଦେଲେ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କାର
ପୁସ୍ତକ ପାଇବେ ।

ପୁସ୍ତକର ନାମ ଓ ମୂଲ୍ୟ ।		ପୁସ୍ତକର ନାମ ଓ ମୂଲ୍ୟ	
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦା	ଟ ୧	ଦୁଇଭୁବନୀ	ଟ ୦ ୮
ଏକାଦଶୀମାତାସ୍ତୋତ୍ର	ଟ ୦ ୫	ମହୋଦଧି	ଟ ୦ ୧୭
ବୁଦ୍ଧସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୮	ତ୍ରୌପଦସ୍ତୋତ୍ର	ଟ ୦ ୧୭
ଏକାଦଶସ୍ତୋତ୍ର (ହିନ୍ଦୁସ୍ତୋତ୍ର)	ଟ ୦ ୧	ବିଦ୍ୟାମାତା	ଟ ୦ ୧୭
ବନବାସପଦ	ଟ ୦ ୧	ଜୀବନସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧୭
ଠୁଣୁଠୁଣୁ	ଟ ୦ ୧	ବରଗଦସ୍ତୋତ୍ର	ଟ ୦ ୧୭
ପ୍ରାକୃତବେଦ	ଟ ୦ ୧	ବହୁଋଷାବିଦ୍ୟା	ଟ ୦ ୧୮
ମହାମେଘାଦର୍ଶନ	ଟ ୦ ୧	ସୂର୍ଯ୍ୟମାତାସ୍ତୋତ୍ର	ଟ ୦ ୧୭
ସଂସାରସ୍ଥାନୀୟ	ଟ ୦ ୧	ଦୁଇଅଗ୍ରୀ	ଟ ୦ ୧
ବାବ୍ୟାବୀ	ଟ ୦ ୮	ମଧୁସୂଦନ ଓ ଦୁଇଅଗ୍ରୀ	ଟ ୦ ୧
ଶୋକବଦ	ଟ ୦ ୮	ଦୁଇଅଗ୍ରୀ ବଦ	ଟ ୦ ୧
ହରିମାତ୍ର	ଟ ୦ ୮୭	ବେଦାଦି	ଟ ୦ ୧
ପାଦପୁର ମାଳବିକା	ଟ ୦ ୮୭	ଗୀତାମାଳା	ଟ ୦ ୧
ବରଗଦ	ଟ ୦ ୮୭	ବିଲକାବିଶ୍ୱନା	ଟ ୦ ୧
ବେଦବେଦା	ଟ ୦ ୮୭	ବରଗଦସ୍ତୋତ୍ର	ଟ ୦ ୧
ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ	ଟ ୦ ୮୭	ବରଗଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮୭	ପଦସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ମାନସା	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ପାଣିବେଦ	ଟ ୦ ୮	ବେଦାଦି	ଟ ୦ ୧
ବେଦବେଦ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧
ବୁଦ୍ଧାବିଷୟ	ଟ ୦ ୮	ବିଦ୍ୟାସମ୍ବଦ	ଟ ୦ ୧

କଟକ ବାଲୁବଜାର ପୁସ୍ତକାଳୟ ।

ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ।